

Міністерство освіти і науки України
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Економічний факультет
Кафедра фінансів і банківської справи

Л. В. Юрчишена, О. І. Добровольський

**Методичні рекомендації для самостійної роботи
здобувачів вищої освіти з дисципліни
«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Вінниця – 2020

УДК 36.22:005](075.4)

Ю 835

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(протокол № 05 від 18 грудня 2020 р.)*

Рецензенти:

Андронік О. Л., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, корпоративної та просторової економіки Донецького національного університету імені Василя Стуса;

Поліщук О. Т., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту Донецького національного університету імені Василя Стуса.

Юрчишена Л. В., Добровольський О. І.

Ю 835 Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» (для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» СВО «Магістр») / Л. В. Юрчишена, О. І. Добровольський. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 76 с.

Пропоновані методичні рекомендації до самостійної роботи студентів будуть корисними для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для перевірки і відпрацювання результатів навчання з курсу «Податковий менеджмент», формування стратегічного мислення та перспективного планування у сфері оподаткування бізнесу, здатності обґрунтовувати варіанти управлінських рішень, оцінювати їхню ефективність за наявних законодавчих обмежень та етичних аспектів, здійснювати податкове консультування та приймати рішення під час проведення податкових перевірок.

УДК 36.22:005](075.4)

© Юрчишена Л. В., 2020

© Добровольський О. І., 2020

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	7
Питання для самоконтролю та обговорення.....	7
Ситуаційні завдання.....	7
Індивідуальні завдання.....	8
Тести для самоконтролю.....	9
ТЕМА 2. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ.....	13
Питання для самоконтролю та обговорення.....	13
ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ	13
Ситуаційні завдання.....	14
Тести для самоконтролю.....	15
ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ.....	20
Питання для самоконтролю та обговорення.....	20
Ситуаційні завдання.....	21
Тести для самоконтролю.....	22
ТЕМА 4. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК.....	26
Питання для самоконтролю та обговорення.....	26
Ділова гра «Податкова перевірка»	27
Ситуаційні завдання.....	27
Тести для самоконтролю.....	29
ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМ БОРГОМ ПІДПРИЄМСТВ.....	33
Аналітичні завдання	34

КЕЙС	34
ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	35
ТЕМА 6. ПЛАНУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ	39
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА ОБГОВОРЕННЯ	39
СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ	40
ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	41
ТЕМА 7. ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	44
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА ОБГОВОРЕННЯ	44
ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	45
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	48
Завдання 4.....	50
ТЕМА 8. МІЖНАРОДНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ	50
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ТА ОБГОВОРЕННЯ	50
ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	51
КЕЙС ВІД DELOITTE.	56
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	71

ПЕРЕДМОВА

Метою вивчення навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» є формування у здобувачів вищої освіти стратегічного мислення та перспективного планування у сфері оподаткування бізнесу, здатності обґрунтовувати варіанти управлінських рішень щодо формування оптимального податкового навантаження, оцінювати їхню ефективність за наявних законодавчих обмежень та етичних аспектів, здійснювати податкове консультування та приймати рішення під час проведення податкових перевірок.

Навчальна дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки із іншими дисциплінами, такими як: податкова система, фінанси підприємств, корпоративні фінанси, фінансовий менеджмент, фінансовий облік.

Очікувані результати вивчення навчальної дисципліни «Податковий менеджмент»:

– пояснювати теоретичні, правові та етичні аспекти податкового менеджменту та застосовувати навички адміністрування податків на практиці;

– надавати податкові консультації власникам, менеджменту підприємств та іншим користувачам інформації у сфері оподаткування;

– пояснювати процес планування та процедуру проведення перевірок, демонструвати навички міжособистісної взаємодії між платниками і контролюючими органами на основі етичних мотивів;

– пояснювати види, статус податкового боргу, розраховувати пеню, управляти податковим боргом;

– оцінювати фінансову інформацію з метою планування і прийняття управлінських рішень щодо зменшення податкового навантаження на бізнес, обирати оптимальні схеми ведення бізнесу;

– аналізувати схеми оподаткування бізнесу в країнах світу і норми міжнародних договорів, здійснювати вибір оптимальної географічної мережі бізнесу та контрагентів.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» 2020 навч. р.

До загальних компетентностей (ЗК) належать:

ЗК 4 Вміння виявляти та вирішувати проблеми

ЗК 5 Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 6 Навички міжособистісної взаємодії

ЗК 9 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

До **фахових компетентностей (СК)** належать:

СК 3 Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК 5 Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію

СК 10 Здатність до стратегічного мислення та перспективного планування у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Дисципліна «Податковий менеджмент» формує у здобувачів вищої освіти такі **програмні результати (ПР)**:

ПР 06 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях

ПР 07 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР 09 Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування

ПР 11 Застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень

ПР 12 Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування й оцінювати їхню ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити відмінності між метою і завданнями державного і корпоративного податкового менеджменту.
2. Як суб'єкти податкового менеджменту впливають на організацію податкового менеджменту на макро- і мікрорівнях?
3. Пояснити принципи податкового менеджменту.
4. Визначити дію функцій податкового менеджменту на макро- і мікрорівні.
5. Як державний податковий менеджмент впливає на організацію податкового процесу на мікрорівні (підприємств, громадян)?
6. Пояснити правила етичної поведінки в органах Державної податкової служби України.
7. У яких випадках посадові особи органів ДПС повинні дотримуватися Правил етичної поведінки в органах ДПС?

Ситуаційні завдання

Ситуація 1

Державний службовець під час проведення контрольних заходів виявляє порушення законодавства. Державний службовець рекомендує організації для усунення виявлених порушень скористатися послугами конкретної компанії, власниками, керівниками або співробітниками якої є особи, з якими пов'язаний приватний інтерес державного службовця.

Пояснити дії працівника ДПС відповідно до Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби України.

Ситуація 2

Державний службовець, близькі особи державного службовця отримують подарунки або інші блага (безкоштовні послуги, знижки, оплату розваг, відпочинку, транспортних видатків тощо) від фізичних осіб та / або організацій, стосовно яких державний службовець здійснює або раніше здійснював окремі функції державного управління.

Пояснити дії працівника ДПС відповідно до Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби України.

Ситуація 3

Державний службовець бере участь в рішенні щодо закупівлі державним органом товарів, які є результатом інтелектуальної діяльності, виключні права на які має він сам або особи, з якими пов'язаний приватний інтерес державного службовця.

Пояснити дії працівника ДПС відповідно до Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби України.

Ситуація 4

Державний службовець або особи, з якими пов'язаний приватний інтерес державного службовця, володіють цінними паперами організації, стосовно якої державний службовець виконує окремі функції державного управління.

Пояснити дії працівника ДПС відповідно до Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби України.

Індивідуальні завдання

1. Охарактеризувати дію державного і корпоративного податкового менеджменту відповідно до функцій, які вони виконують. Результати представити у таблиці.

Функції	Державний податковий менеджмент	Корпоративний податковий менеджмент
Фіскальна		
Регулююча		
Контрольна		
Стимулююча		

2. Скласти логіко-структурну схему взаємодії державного та корпоративного менеджменту.

3. Навести приклади неетичної поведінки працівників Державної податкової служби України / Державної митної служби України (ситуація, відеоролик).

4. Пояснити дії працівника ДПС України в разі отримання від свого безпосереднього керівника доручення виконати дії, які суперечать чинному законодавству.

Тести для самоконтролю

1. До суб'єктів державного податкового менеджменту належать:

- а) держава в особі законодавчих і виконавчих органів влади, платники податків;
- б) держава в особі виконавчих органів влади;
- в) держава в особі державних органів влади;
- г) податкові агенти.

2. Об'єктом податкового менеджменту є:

- а) фінансові відносини, зокрема відносини, пов'язані з формуванням і використанням фондів грошових коштів;
- б) дії та процеси, спрямовані на встановлення та зміну податкових норм, а також на справляння податків;
- в) організація інформаційної системи на підприємстві, що відповідає вимогам внутрішніх комунікаційних зв'язків між структурними підрозділами, різними рівнями управління;
- г) податкові потоки, що рухаються внаслідок виконання податками своїх функцій, а також податкового процесу на макро- і мікрорівнях.

3. Державний податковий менеджмент повинен бути спрямований на забезпечення інтересів:

- а) держави;
- б) держави і платників податків;
- в) платників податків;
- г) податкових агентів.

4. Державний податковий менеджмент спрямований на:

- а) оптимальне поєднання фіскальної та регулятивної функції податків;
- б) виконання фіскальної та розподільчої функції;
- в) виконання регулятивної функції;
- г) виконання розподільчої функції.

5. До завдань Державної податкової служби України з позицій податкового менеджменту належить:

- а) внесення у встановленому порядку пропозицій щодо вдосконалення податкового законодавства;
- б) організація роботи апарату ДПС, її територіальних органів;
- в) організація інформаційно-аналітичного забезпечення ДПС та автоматизація її діяльності;

г) надання територіальним органам ДПС методичної і практичної допомоги в організації роботи, проведення перевірки стану такої роботи.

6. Діяльність, спрямована на визначення сум податків, які повинні надійти в конкретному бюджетному році до держбюджету з метою забезпечення фінансування бюджетних видатків, – це:

- а) планування податків;
- б) податкове адміністрування;
- в) законотворча діяльність;
- г) організація податкового процесу.

7. Результатом корпоративного податкового планування є:

- а) зменшення рівня податкового навантаження на підприємство;
- б) розробка графіка сплати податкових платежів в бюджет та до державних цільових фондів;
- в) визначення суми податків та обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджету та державних цільових фондів в планових періодах;
- г) мінімізація сум окремих податків і загальної суми податкових платежів у плановому періоді.

8. Які функції виконує суб'єкт податкового менеджменту:

- а) законодавчу, організаційну та контрольну;
- б) аналізу, прогнозування та контролю;
- в) фіскальну, регулюючу, контрольну;
- г) організація податкового процесу, податкове планування, прогнозування, регулювання, мотивація, контроль?

9. Які органи здійснюють управління у сфері оподаткування:

- а) органи законодавчої і виконавчої влади та органи оперативного управління;
- б) органи оперативного управління, законодавчої і виконавчої влади та нефінансового профілю;
- в) органи законодавчої і виконавчої влади;
- г) органи стратегічного управління?

10. Податковий менеджмент поділяється на такі види:

- а) фіскальний та корпоративний;
- б) персональний і державний;

- в) державний, корпоративний і громадянський;
- г) державний та персональний.

11. Корпоративний податковий менеджмент передбачає:

- а) розробку управлінських рішень, спрямованих на формування фінансового потенціалу і підвищення його ефективності;
- б) активний вплив на грошові потоки підприємств за рахунок оптимізації податкового навантаження в межах чинного податкового законодавства;
- в) розробку та прийняття рішень щодо податкової адаптації підприємства;
- г) правильної відповіді немає.

12. Загальною метою податкового менеджменту, безвідносно до його рівня, є:

- а) зростання податкових надходжень;
- б) зменшення податкових платежів;
- в) підвищення економічної ефективності та забезпечення економічного зростання;
- г) неможливо виділити спільну мету, тому що на різних рівнях податкового менеджменту вони різні.

13. Сукупність координаційних дій і рішень суб'єктів управління, що забезпечують функціонування податкового процесу, – це

- а) податкове регулювання;
- б) податкова політика;
- в) організація управління податковим процесом;
- г) податковий контроль.

14. Безперервний процес, спрямований на систематичну постановку мети, завдань і підготовку необхідних для їхнього досягнення заходів в межах наявного або створюваного податкового потенціалу, – це

- а) податкове регулювання;
- б) податкова політика;
- в) організація управління податковим процесом;
- г) податковий контроль.

15. Функціями суб'єкта податкового менеджменту є:

- а) планування, організація, регулювання, мотивація, контроль;

- б) планування, фіскальна, регулююча, контрольна;
- в) законотворчість, прогнозування, організація, регулювання, контроль;
- г) законотворчість, аналіз, прогнозування, контроль.

16. До функцій корпоративного податкового менеджменту не належить:

- а) планування системи податкового обліку;
- б) організація системи податкового обліку;
- в) контроль системи податкового обліку;
- г) організація податкового процесу.

17. Завданням державного податкового менеджменту є:

- а) управління податковими потоками на рівні країни та її регіонів;
- б) мінімізація податків, які сплачуються конкретним підприємством на підставі ухвалення управлінських рішень;
- в) здійснення контролю за правильністю розрахунку і своєчасністю сплати податків та обов'язкових платежів;
- г) планування податків.

18. Об'єктом податкового менеджменту є:

- а) держава в особі законодавчих і виконавчих органів влади (Верховна Рада України, Президент країни, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів, Державна податкова служба, митна служба, органи місцевого самоврядування, інші державні структури і установи), а також платники податків;
- б) державні бюджети і позабюджетні фонди;
- в) податкові потоки, що рухаються внаслідок виконання податками своїх функцій, а також податкового процесу на макро- і мікрорівнях;
- г) ризик податкових платежів для платників податку.

19. Етика ділових відносин – це:

- а) знання про моральні аспекти ділових стосунків;
- б) наукові рекомендації для вирішення ділових проблем;
- в) система правил поведінки;
- г) знання про ділові стосунки.

20. Керівникові рекомендується робити зауваження підлеглому:

- а) на нараді у присутності всього колективу;
- б) в коридорі установи, щоб це чули якомога більше людей;
- в) віч-на-віч;
- г) у присутності голови профкому.

ТЕМА 2. АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити поняття і складові податкового адміністрування з позиції Податкового кодексу України.
2. Визначити взаємозв'язки між об'єктом і суб'єктом податкового адміністрування, принципи податкового адміністрування.
3. Визначити повноваження контролюючих органів у сфері податкового адміністрування.
4. Пояснити способи та організацію взаємодії платників податків з контролюючими органами.
5. Охарактеризувати порядок складання, подання до контролюючих органів і внесення змін до податкової декларації.
6. Визначити умови повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та пені.
7. Пояснити необхідність ведення обліку та облік платників податків, назвати перелік документів для державної реєстрації юридичних осіб.
8. Пояснити поняття «самозайнята особа», «незалежна професійна діяльність», зазначити перелік документів для її реєстрації. Визначити підстави припинення підприємницької діяльності.
9. Протиставити поняття розстрочення і відстрочення податкового боргу, ухвалення рішення про податковий компроміс.

Практичне завдання

Завдання 1

Сформуйте пакет документів, які необхідно подати юридичною особою до органів Державної податкової служби України для взяття на податковий облік.

Завдання 2

Чи потрібно неприбутковій організації (громадській організації) стати на облік у податковій інспекції? Який порядок обліку?

Завдання 3

Заповнити декларацію про майновий стан і доходи за звітний період громадянина Іванова Івана Івановича, який проживає у м. Вінниці, за такими даними:

- реєстраційний номер облікової картки платника податків: 1234567890;
- річний дохід, нарахований у формі заробітної плати, 185 000 грн;
- отримано інвестиційний прибуток у розмірі 85 000 грн;
- успадковано рухоме майно вартістю 220 000 грн від нерезидента;
- отримано дохід від надання майна в оренду – 48 000 грн;
- отримано дохід з Німеччини у розмірі 450 доларів США;
- виплачений дохід у формі винагород та інших виплат відповідно до умов цивільно-правового характеру у розмірі 22 000 грн.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1

Підприємство виготовляє товари народного споживання. Загальний обсяг відвантажених товарів у звітному періоді за контрактними цінами становив 150 тис. грн (перша подія), з яких експортовано товарів на 50 тис. грн. У цьому ж звітному періоді сплачено постачальникам вартість сировини та матеріалів за контрактними цінами на суму 60 тис. грн, з яких матеріали на суму 20 тис. грн використано для виробництва товарів на експорт, а решта – на виробництво товарів, реалізованих на території України.

У попередньому звітному періоді було задекларовано товари, які передбачалося експортувати, але не було експортовано, а реалізовано на території України на суму 30 тис. грн. Крім того, підприємству А у звітному періоді було повернуто неякісні товари на суму 40 тис. грн (контрактна ціна), які були реалізовані на території України та задекларовані в попередньому звітному періоді. ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за звітний період, підприємство визначило в сумі 4 тис. грн.

Завдання:

1. Перевірити достовірність суми податку, визначеної платником.
2. Вказати строки подання податкової звітності та строки сплати.
3. У разі виявлення порушення, описати, які фінансові та адміністративні санкції можуть бути застосовані до платника.

4. Розрахунки та відповідь пояснити, посилаючись на чинне законодавство України.

Ситуація 2

Підприємство виготовляє спортивний інвентар та товари спеціального призначення для інвалідів (відповідно до переліку, затвердженого КМУ).

Загальний обсяг реалізованих товарів у звітному періоді за контрактними цінами становив 200 тис. грн, зокрема товари для інвалідів – 80 тис. грн. У цьому ж звітному періоді сплачено постачальникам вартість сировини та матеріалів на суму 90 тис. грн, які використовуються для виробництва і спортивного інвентаря, і товарів для інвалідів.

У попередньому звітному періоді було здійснено продаж товарів для інвалідів, які не було включено до переліку, затвердженого Кабміном, на суму 20 тис. грн (ці товари було задекларовано як такі, що не підлягають оподаткуванню).

Крім того, в попередньому звітному періоді було задекларовано товари на суму 40 тис. грн, які не було оплачено покупцем, а борг визнано безнадійним.

Суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, підприємство визначило в розмірі 1 тис. грн. У попередньому звітному періоді платник побажав визначену до відшкодування суму ПДВ в розмірі 2 тис. грн зарахувати на рахунок майбутніх платежів.

Завдання:

1. Перевірити достовірність суми податку, визначеної платником.
2. Вказати строки подання податкової звітності та строки сплати.
3. У разі виявлення порушення, описати, які фінансові та адміністративні санкції можуть бути застосовані до платника.

4. Розрахунки та відповідь пояснити, посилаючись на чинне законодавство України.

Тести для самоконтролю

1. Податкове адміністрування – це:

- а) вилучення документів, що підтверджують порушення податкового законодавства суб'єктами підприємницької діяльності і громадянами;
- б) формування і ведення Державного реєстру платників податків – фізичних осіб і Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб;

в) здійснення перевірок і повторних оглядів діяльності окремих платників;

г) управління податковими відносинами за допомогою певної державної фінансово-економічної політики з урахуванням відповідальності за виконання поставлених завдань, за безпосередньою участю спеціальних державних органів.

2. Податкові надходження (у вигляді податків, зборів, інших обов'язкові платежів) до бюджетів усіх рівнів є:

- а) об'єктом податкового адміністрування;
- б) суб'єктом податкового адміністрування;
- в) елементом податкового адміністрування;
- г) предметом податкового адміністрування.

3. Принципи адміністрування податків і зборів поділяються на:

- а) науково-методичні та правові;
- б) науково-методичні, організаційні та правові;
- в) економічні та правові;
- г) науково-методичні та економічні.

4. Податкові повідомлення-рішення – це:

а) письмове повідомлення контролюючого органа про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання або внести відповідні зміни до податкової звітності;

б) роз'яснення законодавства з питань оподаткування серед платників;

в) повідомлення про надходження податкових платежів до бюджетів усіх рівнів;

г) нормативно-правові акти і методичні рекомендації з питань оподаткування.

5. Скільки разів протягом року платник податків може надіслати контролюючому органу через електронний кабінет заяву про відмову отримувати документи через електронний кабінет:

- а) один раз;
- б) два рази;
- в) безліч разів;
- г) 10 разів.

6. Податковою адресою платника податків-фізичної особи є:

- а) місце роботи платника податку;
- б) місце фактичного проживання платника податку;
- в) юридична адреса платника податку;
- г) визнається місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків у контролюючому органі.

7. Податкова декларація – це:

- а) документ, що засвідчує особу підприємця;
- б) документ, що подається платником податку органу контролю у терміни, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та / або сплата податкового зобов'язання, чи документ, що свідчить про суму доходу, нарахованого/виплаченого на користь платників податку-фізичних осіб, суми утриманих та / або сплачених (сплаченого) податків;
- в) документ, що вказує на суму доходу, нарахованого на користь платників податку;
- г) рішення, податкові вимоги або інші документи з питань адміністрування податків, зборів, платежів, податкового контролю, зокрема з питань проведення перевірок, звірок, адресовані контролюючим органом платнику податків.

8. Назвіть один із способів подання податкової декларації до органу Державної податкової служби:

- а) надсилається факсом із повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- б) телефоном з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- в) особисто платником податків або уповноваженою на це особою в роздрукованому вигляді;
- г) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення.

9. Помилково та надмір сплачені суми грошового зобов'язання підлягають поверненню, крім випадку:

- а) закінчення звітного періоду, в якому були сплачені грошові зобов'язання;
- б) наявності у платника податкового боргу;
- в) якщо платником є юридична особа;
- г) якщо платник – громадянин іншої країни.

10. Повернення помилково та / або надмір сплачених грошових зобов'язань платникам податків здійснюється з:

- а) бюджету, до якого такі кошти були зараховані;
- б) державного бюджету;
- в) місцевого бюджету;
- г) резервного фонду НБ.

11. Облік платників податків в органах Державної податкової служби ведеться за:

- а) податковим номером;
- б) номером реєстрації;
- в) кодами видів діяльності;
- г) ідентифікаційним номером.

12. Не є відомостями про взяття на облік платника податків:

- а) податковий номер;
- б) місцезнаходження;
- в) дата та номер запису про взяття а облік;
- г) розмір статутного капіталу.

13. Самозайнята особа – це:

а) платник податку, який є юридичною особою або провадить незалежну професійну діяльність;

б) платник податку, який є фізичною особою-підприємцем чи юридичною особою або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах підприємницької діяльності;

в) платник податку, який є юридичною особою або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах підприємницької чи незалежної професійної діяльності;

г) платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

14. Подача документів до ДПС здійснюється:

а) особиста подача заяви та документів (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення);

- б) через уповноважену особу до контролюючого органу за місцем постійного проживання;
- в) в електронному вигляді;
- г) усі відповіді правильні.

15. Протягом якого терміну з дня відкриття рахунку платника податків банки зобов'язані надіслати повідомлення до контролюючого органу:

- а) протягом трьох календарних днів з днем операції включно;
- б) наступного дня після відкриття рахунку;
- в) у день відкриття рахунку;
- г) протягом трьох робочих днів після дня операції.

16. Контролюючий орган у разі отримання податкової декларації, надісланої поштою або засобами електронного зв'язку, заповненої з порушенням повинен надати письмове повідомлення про відмову у прийнятті:

- а) протягом семи робочих днів з дня її отримання;
- б) протягом трьох робочих днів з дня її отримання;
- в) протягом одного робочого дня з дня її отримання;
- г) протягом п'яти робочих днів з дня її отримання.

17. Якщо базовий звітний період дорівнює календарному кварталу або півріччю, термін подання податкової звітності складає:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;
- б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;
- в) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу;
- г) немає правильної відповіді

18. Контроль за обліком платників податків покладений на:

- а) Державну податкову службу України;
- б) Державну податкову адміністрацію;
- в) Міністерство фінансів України;
- г) Кабінет Міністрів України.

19. Скільки днів дається спеціалізованим податковим органам для взяття на облік великих платників податків:

- а) 10 днів;
- б) 20 днів;
- в) 30 днів;
- г) 60 днів?

20. Метою ведення обліку платників податків є:

- а) створення системи обліку в розрізі платників податків, їхніх відокремлених підрозділів та об'єктів оподаткування;
- б) правове забезпечення системи автоматичної реєстрації громадян України як платників податків за даними органів реєстрації актів громадянського стану;
- в) створення умов для здійснення контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства;
- г) немає правильної відповіді.

ТЕМА 3. ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити підходи до визначення сутності поняття «податкове консультування» та принципи, на яких воно ґрунтується.
2. Охарактеризувати професійні якості податкового консультанта та напрями консультування компанії.
3. Пояснити різницю між відомчим і приватним консультуванням, навести практичні приклади.
4. Описати основні напрями податкового консультування на етапі вибору системи оподаткування суб'єктом господарювання.
5. Надати податкову консультацію щодо роз'яснення основних елементів загальної системи оподаткування.
6. Надати податкову консультацію щодо роз'яснення основних аспектів спрощеної системи оподаткування.
7. Пояснити методикау надання податкових консультацій щодо формування та подання податкових декларацій, а також сплати податкових зобов'язань за спрощеною і загальною системою оподаткування.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1

Надати консультацію щодо вибору системи оподаткування платнику, визначивши критерії вибору, та обґрунтувати основні переваги, недоліки загальної і спрощеної системи оподаткування.

Ситуація 2

Вам як податковому консультанту необхідно надати роз'яснення платнику щодо ймовірного рівня податкового навантаження на загальній і спрощеній системі оподаткування, визначити перелік податків та основні ставки, за якими будуть нараховані податкові зобов'язання.

Ситуація 3

До Вас як податкового консультанта звернувся приватний підприємець Іванов І. І., який працює за спрощеною системою оподаткування. Він використовує працю шести найманих працівників. Кожний з них зареєстрований як приватний підприємець, а не найманий робітник.

Надайте податкову консультацію щодо доцільності такого рішення, запропонувавши альтернативні варіанти оподаткування та визначивши податкові платежі, які буде сплачувати Іванов І. І.

Ситуація 4

Вам як податковому консультанту необхідно надати консультацію щодо видів і термінів подачі податкової звітності для платників, що провадять діяльність на загальній системі оподаткування. Результати оформити у табличній формі.

Податок	Податковий період	Термін подання податкової звітності	Термін сплати податків (зборів)

Ситуація 5

Вам як податковому консультанту необхідно надати консультацію щодо видів і термінів подачі податкової звітності для платників, що провадять діяльність за спрощеною системою оподаткування. Результати оформити у табличній формі.

Податок	Податковий період	Термін подання податкової звітності	Термін сплати податків (зборів)

Тести для самоконтролю

1. Податкове консультування – це:

- а) роз'яснення законодавства з питань оподаткування серед платників;
- б) консультаційні послуги щодо оподаткування операцій та / або діяльності підприємства згідно з вимогами українського або міжнародного законодавства;
- в) повідомлення про надходження податкових платежів до бюджетів усіх рівнів;
- г) немає правильної відповіді.

2. Консультації надаються щодо:

- а) існуючих операцій;
- б) операцій, що плануються;
- в) існуючих операцій, а також і щодо тих, що плануються;
- г) операцій, що були здійснені в минулому.

3. Спеціаліст у галузі фінансового обліку, податкового законодавства та пов'язаних із ним галузях – це:

- а) податковий консультант;
- б) податковий агент;
- в) податковий менеджер;
- г) бухгалтер.

4. До податкового консультування компанії не належить:

- а) участь у розробленні та підготовці проєктів нормативно-правових актів у сфері оподаткування;
- б) ведення податкового обліку та складання податкової звітності;
- в) перерахування податків за свого клієнта;
- г) консультування з питань застосування податкового законодавства.

5. Податкова консультація надається в такій формі:

- а) усній;
- б) за вибором органу податкової служби в усній або письмовій формі;
- в) письмовій;
- г) за вибором платника податків в усній або письмовій формі.

6. За зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно індивідуальні податкові консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, протягом:

- а) 18 днів;
- б) 20 днів;
- в) 5 днів;
- г) 25 днів.

7. До обов'язкових складових письмової податкової консультації не належить:

- а) опис питань, що порушуються платником податків;
- б) викладення (роз'яснення) платнику податків офіційного розуміння контролюючим органом змісту конкретної правової норми з питань оподаткування для забезпечення правильного її застосування;
- в) обґрунтування застосування норм законодавства з урахуванням фактичних обставин, вказаних у зверненні платника податків;
- г) висновок з питань практичного використання окремих норм податкового законодавства.

8. Відомча податкова консультація надається:

- а) незалежними податковими консультантами;
- б) Спілкою податкових консультантів;
- в) аудиторськими та юридичними фірмами;
- г) Державною податковою службою України.

9. Приватна податкова консультація надається:

- а) аудиторськими та юридичними фірмами;
- б) центрами з обслуговування платників податків;
- в) органами місцевого самоврядування;
- г) Державною податковою службою України.

10. Податкова консультація не може бути застосована в разі, якщо:

- а) підготовлена платникові податків за порадою органу контролю;
- б) підготовлена за попередньою змовою платника податків та особи, яка підписала податкову консультацію;
- в) підготовлена за письмовою заявою платника податків;
- г) підготовлена за усним проханням платника податків.

11. Не є платниками податку на прибуток підприємств:

- а) юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України;
- б) юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;
- в) суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування;
- г) постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України.

12. Податковим періодом по податку на прибуток підприємств є:

- а) рік, місяць;
- б) півріччя, квартал;
- в) місяць, декади;
- г) квартал, рік.

13. Спрощена система оподаткування застосовується:

- а) примусово;
- б) за розпорядженням органів місцевої влади;
- в) за вільним вибором платника податку;
- г) правильної відповіді немає.

14. Яку граничну кількість найманих робітників можуть мати платники єдиного податку третьої групи:

- а) не більше 10 осіб;

- б) не більше 25 осіб;
- в) не більше 50 осіб;
- г) необмежено?

15. Податкове зобов'язання платника податків, нараховане контролюючим органом, вважається узгодженим:

- а) в день отримання податкового повідомлення;
- б) в день закінчення перевірки;
- в) в день складання акта перевірки;
- г) немає правильної відповіді.

16. Основними напрямками роботи контролюючих органів з платниками податків для недопущення податкових ризиків є:

- а) повне інформаційне забезпечення платників;
- б) сприяння зменшенню термінів обслуговування;
- в) першочергове повернення сум переплат та вручення податкових подяк;
- г) усі відповіді правильні.

17. Чи має право контролюючий орган самостійно визначати суму податкового зобов'язання:

- а) ні, не має такого права;
- б) платники самостійно зобов'язані нараховувати податкові зобов'язання;
- в) має право в окремих випадках;
- г) немає правильної відповіді?

18. Податковий агент – це:

- а) особа, на яку покладають обов'язки з обчислення та перерахування податків до бюджету від імені та за рахунок коштів платника;
- б) особи, які ведуть облік платників податків;
- в) особи, які подають контролюючим органам звітність;
- г) особи, які надають консультації платникам податків.

19. Що означає від'ємне значення різниці між загальною сумою податкового зобов'язання і податкового кредиту:

- а) суму ПДВ, яка підлягає сплаті до бюджету;
- б) бюджетне відшкодування ПДВ;

- в) неправильно проведені розрахунки;
- г) надмірно нарахований податок?

20. Базовий податковий період – це:

- а) період, за який платник сплачує гроші до бюджету;
- б) момент подання податкової декларації;
- в) період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації та сплачувати до бюджету суми податків та зборів;
- г) період подання звітів та розрахунків.

ТЕМА 4. ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ. ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Поясніть економічну сутність поняття «податковий контроль» залежно від підходів, що визначають це поняття.
2. Охарактеризуйте способи здійснення податкового контролю.
3. Назвіть і поясніть дію функцій податкового контролю.
4. Поясніть основні напрями податкового контролю.
5. Визначте принципи, на яких базується податковий контроль.
6. Розподіліть податкові перевірки за класифікаційними ознаками.
7. Поясніть процедуру проведення і вимоги до камеральних перевірок.
8. Поясніть процес проведення, підстави, предмет і вимоги до документальних перевірок.
9. Поясніть умови проведення та обмеження щодо здійснення документальних планових перевірок.
10. Назвіть підстави проведення документальних позапланових перевірок.
11. Висвітліть підстави та оформлення результатів проведення зустрічних звірок.
12. Назвіть обставини і процес проведення фактичних перевірок.
13. Визначте умови та порядок допуску посадових осіб контролюючих органів до проведення документальних виїзних та фактичних перевірок.

14. Визначте строки проведення виїзних планових перевірок для всіх категорій платників податків та граничну кількість днів їхньої тривалості.

15. Визначте строки проведення документальних позапланових перевірок для всіх категорій платників податків та граничну кількість днів їхньої тривалості.

16. Поясніть підстави недопуску до перевірки.

Ділова гра «Податкова перевірка»

Змоделюємо податкову перевірку та програємо алгоритм взаємодії платника з представником ДПС. Уявіть, що на підприємство завітав податковий інспектор з позаплановою податковою перевіркою, про яку ви не були завчасно повідомлені.

Для цього потрібно розділитися на дві команди:

I – представляють інтереси платника.

II – представники контролюючого органу.

I етап підготовчий. Члени першої команди повинні описати підстави проведення позапланової перевірки, визначити періодичність її проведення, продумати, які питання і документи вони будуть запитувати у перевіряючого, щоб визначити легальність її проведення. Визначити підстави, за яких можна відмовити у перевірці.

Члени другої команди повинні описати процес планування і процедуру проведення позапланових перевірок, підстави для їхнього проведення, визначити максимальний час проведення перевірок на рік, визначити, які документи має мати представник контролюючого органу під час проведення перевірки, визначити, які документи оформляються за результатами перевірки. Які дії повинен виконувати перевіряючий, якщо платник не допустить його до перевірки.

II етап. Члени команд повинні вибрати по одному представнику, які будуть брати участь у податковій перевірці, і змоделювати умови її проведення.

III етап. Відпрацювання навичок міжособистісної взаємодії під час проведення податкової перевірки, вміння приймати обґрунтовані рішення на основі етичних мотивів.

IV. Обговорення поведінки учасників.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1

За результатами аналізу податкової інформації, отриманої в установленому законом порядку, виявлено факти, які свідчать про порушення платником податків податкового законодавства.

За рішенням контролюючого органу було надіслано платнику податків Письмовий запит про подання податкової інформації для уточнення інформації.

Платник податків ніяк не відреагував на такий запит.

Отже, контролюючим органом було прийнято рішення про проведення позапланової документальної перевірки платника.

Питання:

1. У який термін платник податків повинен був відреагувати на запит ДПС?
2. Чи має право ДПС здійснити у цьому разі позапланову документальну перевірку платника і чому?

Ситуація 2

До підприємства «ЗЕРО» 20.10.2020 р. прийшли податкові інспектори для проведення документальної планової перевірки. Зробивши запис у журналі і показавши посвідчення, інспектори забажали отримати звітність, копія наказу про перевірку була надіслана за 5 днів до перевірки.

Питання:

1. Чи мають право на перевірку інспектори?
2. Які дії повинен вчинити керівник підприємства?

Ситуація 3

Як вчинити підприємцю, якщо прийшов податковий інспектор без попереднього повідомлення на документальну перевірку?

Ситуація 4

Інспектор під час проведення камеральної перевірки захотів переглянути документацію, яка б підтверджувала дані, надані до податкової служби звітності. Чи зобов'язаний підприємець надавати в такому випадку документи?

Ситуація 5

Чи має право податковий інспектор, здійснюючи перевірку документації в офісі підприємця, взяти частину документів з собою для перевірки у фіскальну службу?

Ситуація 6

Під час проведення камеральної перевірки платника податків було виявлено несвоєчасність подання податкової декларації за 1 квартал 2020 р., граничний строк подання якої – 10 липня 2020 р.

Фактично податкова декларація подана 25 липня 2020 р.

Камеральна перевірка проводилася 20 жовтня 2020 р.

Контролюючим органом було нараховано штраф до платника у сумі 250 грн (умовно).

Питання:

1. Протягом якого строку можливе здійснення контролюючим органом такої перевірки?

2. Чи повинен платник заплатити штраф?

Тести для самоконтролю

1. Діяльність платників податків-юридичних та фізичних осіб, які пройшли реєстрацію в органах Державної податкової служби України, податкові агенти та представники платника податку є:

- а) предметом податкового контролю;
- б) суб'єктом податкового контролю;
- в) об'єктом податкового контролю;
- г) немає правильної відповіді.

2. Що не належить до способів здійснення податкового контролю:

- а) ведення обліку платників податків;
- б) інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів;
- в) перевірки та звірки відповідно до вимог ПКУ;
- г) встановлення податків і вилучення їх під час бюджетного процесу.

3. Податкова перевірка – це:

- а) діяльність податкових органів з аналізу та дослідження первинної облікової та звітної документації, пов'язаної зі сплатою податків, з метою перевірки правильного ведення податкового обліку та звітності;
- б) діяльність органів державної влади, пов'язана зі сплатою податків, з метою перевірки правильного ведення податкового обліку та звітності платників податків;
- в) основний метод податкового контролю;
- г) немає правильної відповіді.

4. Камеральна перевірка – це:

- а) перевірка, що проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним ступенем ризику;

б) перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість;

в) перевірка, яка проводиться за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка;

г) перевірка, що здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника.

5. Документальні перевірки – це:

а) перевірки, які проводяться у приміщенні органу державної фіскальної служби на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків;

б) перевірки, які передбачають перегляд первинних документів, вияв правильності та достовірності організації і ведення бухгалтерського обліку, своєчасності та повноти сплати податків, зборів і обов'язкових платежів та пільг і проводиться за місцем знаходження підприємства;

в) перевірки, які проводяться за місяць до ліквідації підприємства, під час якої оцінюються фонди підприємства.

6. Про дату проведення виїзної перевірки суб'єкт підприємницької діяльності повідомляється:

а) не пізніше, ніж за 5 днів до її початку;

б) не пізніше, ніж за 20 днів до її початку;

в) не пізніше, ніж за 10 днів до її початку;

г) не повідомляється.

7. Тривалість планової виїзної перевірки для великих платників не повинна перевищувати:

а) 20 календарних днів;

б) 40 календарних днів;

в) 30 календарних днів;

г) 10 календарних днів.

8. Тривалість планової виїзної перевірки для суб'єкта малого підприємництва не повинна перевищувати:

а) 20 календарних днів;

- б) 20 робочих днів;
- в) 30 календарних днів;
- г) 10 робочих днів.

9. Сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми грошових зобов'язань у встановлених Податковим кодексом України випадках та не сплачена у встановлені законодавством строки, – це

- а) пеня;
- б) штрафна санкція;
- в) фінансова санкція;
- г) адміністративний штраф.

10. Перевірка, передбачена у плані-графіку контролюючого органу, – це:

- а) зустрічна перевірка;
- б) планова перевірка;
- в) попередня перевірка;
- г) камеральна перевірка.

11. Протягом скількох календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їхнього подання, може бути проведена камеральна перевірка податкової декларації або уточнюючого розрахунку:

- а) 10;
- б) 50;
- в) 40;
- г) 30.

12. Дотримання валютного та іншого законодавства, своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених Податковим кодексом України податків та зборів, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) є предметом перевірки:

- а) документальної;
- б) камеральної;
- в) оперативної;
- г) комплексної.

13. Скільки разів на рік проводиться документальна планова перевірка для платників із середнім ступенем ризику:

- а) не частіше одного разу на календарний рік;
- б) не частіше, ніж раз на 2 роки;
- в) не частіше, ніж раз на 3 роки;
- г) немає правильної відповіді.

14. За результатами зустрічних звірок має бути складена відповідна довідка, яку платнику податків надають протягом:

- а) 10 днів;
- б) 15 днів;
- в) 5 днів;
- г) 20 днів.

15. Система заходів, що вживаються органами контролю з метою контролювання правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів, дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, – це:

- а) податковий контроль;
- б) фінансова перевірка;
- в) податкова перевірка;
- г) фінансовий контроль.

16. Контроль у частині здійснення заходів, що вживаються митними органами з метою перевірки правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів, є складовою частиною контролю:

- а) фінансового;
- б) адміністративного;
- в) митного;
- г) податкового.

17. Фактична перевірка – це:

- а) перевірка, яка проводиться в приміщенні контролюючого органу;
- б) проводиться відповідно до плану-графіка перевірок;

в) проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків;

г) здійснюється за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника.

18. Згода платника податків на перевірку та його присутність під час проведення камеральної перевірки є:

- а) обов'язковою;
- б) необов'язковою;
- в) залежить від платника;
- г) залежить від об'єкта перевірки.

19. Платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка не частіше, ніж:

- а) двічі на рік;
- б) один раз на рік;
- в) один раз на два роки;
- г) один раз на три роки.

20. Фактична перевірка здійснюється:

- а) за умови попередження платника за 10 днів;
- б) за умови попередження платника за 15 днів;
- в) за умови попередження платника за 20 днів;
- г) без попередження платника.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМ БОРГОМ ПІДПРИЄМСТВ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Охарактеризувати види і статус податкового боргу.
2. Порівняти види дієвого статусу податкового боргу.
3. Пояснити, коли і як нараховується пеня, її термін сплати.
4. Назвати джерела сплати податкових зобов'язань та податкового боргу платника.

5. Назвати джерела погашення податкового боргу платника податків, що не можуть бути використані платником.

6. Право виникнення і підстави зупинення податкової застави на рухоме і нерухоме майно.

7. Охарактеризувати податкову поруку як спосіб виконання податкових зобов'язань.

8. Порядок застосування, види та зупинення адміністративного арешту активів.

9. Пояснити списання, відстрочення та розстрочення грошових зобов'язань та податкового боргу.

10. Охарактеризувати порядок погашення податкового боргу у разі реорганізації платника податків.

11. Податкова амністія: ставки, механізм застосування.

12. Охарактеризувати поняття «податкового боргу», визначити строки давності та їхнє застосування.

13. Що загрожує платнику в разі виникнення податкового боргу?

Аналітичні завдання

1. Порівняти вітчизняні та зарубіжні методи управління податковим боргом.

2. Проаналізувати в динаміці податковий борг в Україні (загалом, розрізі платників податків, видів податків).

Кейс

УКРІНФОРМ, суперечка якого з податкового боргу розглядається в суді, висловив бажання піти на податковий компроміс. Претензії йому висувалися за стандартною схемою: одна з угод була визнана фіктивною, відповідно до чого нарахували податок на прибуток і ПДВ, загальна сума санкцій склала близько 150 000 грн, перша інстанція визнала правоту УКРІНФОРМ, а на стадії апеляційного оскарження вступив в силу закон про податковий компроміс.

Пояснити:

- 1) які умови отримання «мирової угоди»;
- 2) терміни і процедуру подання уточнюючої декларації;
- 3) що вигідніше для УКРІНФОРМ.

Тести для самоконтролю

1. До складу податкового боргу НЕ належить:

- а) несплачені у встановлені строки податкові зобов'язання;
- б) пеня, штрафні санкції (штрафи);
- в) сплачені у встановлені строки податкові зобов'язання;
- г) плата за користування відстрочкою (розстрочкою).

2. Який статус може мати податковий борг:

- а) інертний статус;
- б) реальний статус;
- в) теперішній статус;
- г) квартальний статус.

3. Консолідований борг платника податку – це:

- а) борг, визначений у першій податковій вимозі, збільшений на суму нового податкового боргу, що виник до виставлення другої податкової вимоги;
- б) борг, визначений у другій податковій вимозі;
- в) борг, визначений у першій податковій вимозі, що не враховує суму нового податкового боргу;
- г) борг, визначений у першій та другій податкових вимогах.

4. У якій послідовності сплачує платник податків одночасно нарахований штраф, пеню, податковий борг:

- а) пеня, штраф, податковий борг;
- б) податковий борг, штраф, пеня;
- в) штраф, пеня, податковий борг;
- г) пеня, податковий борг, штраф?

5. Після спливу якої кількості днів розраховується пеня на суму податкового зобов'язання, визначеного платником податків або податковим агентом з використанням 100 % річних облікової ставки Нацбанку, що діє на кожний такий день:

- а) після спливу 60 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку сплати податку;
- б) після спливу 80 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку сплати податку;

в) після спливу 70 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку сплати податку;

г) після спливу 90 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку сплати податку?

6. Пеню нараховують на:

а) суму податкового зобов'язання;

б) суму податкового боргу;

в) суму податкового боргу зі штрафними санкціями;

г) усі відповіді правильні.

7. Який документ складається під час оформлення майна, на яке поширюється право податкової застави:

а) податковий акт;

б) податкова накладна;

в) декларація;

г) акт опису?

8. Право податкової застави не застосовується, якщо загальна сума податкового боргу платника податків:

а) перевищує 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) не перевищує 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) не перевищує 60 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

г) перевищує 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

9. Порядок видачі податкової поруки визначається:

а) Національним банком України;

б) центральним органом Державної податкової служби України;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) Верховною Радою України.

10. На який строк може бути накладено арешт активів:

а) до 36 годин від години підписання відповідного рішення керівником податкового органу;

б) до 86 годин від години підписання відповідного рішення керівником податкового органу;

в) до 96 годин від години підписання відповідного рішення керівником податкового органу;

г) немає правильної відповіді?

11. Безнадійним податковим боргом вважається борг, за якого:

- а) особа понад два роки перебуває у розшуку;
- б) особа визнана у судовому порядку обмежено дієздатною, у разі недостатності майна, на яке може бути звернуто стягнення;
- в) податковий борг платника податків, що виник внаслідок обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин);
- г) особа визнана у судовому порядку безвісно відсутньою у разі достатності майна, на яке може бути звернуто стягнення.

12. Арешт майна не може бути застосовано, якщо:

- а) платник податків порушує правила відчуження майна, що перебуває у податковій заставі;
- б) фізична особа, яка має податковий борг, виїжджає за кордон;
- в) платник податків допускає податкового керуючого до складення акта опису майна, яке передається в податкову заставу;
- г) платник податків відмовляється від проведення документальної або фактичної перевірки за наявності законних підстав для її проведення або від допуску посадових осіб контролюючого органу.

13. Вкажіть розмір штрафу у разі неподання податкової декларації в терміни, передбачені законодавством:

- а) штраф в розмірі 170 грн;
- б) штраф в розмірі 340 грн;
- в) 10 % суми податкового обов'язку за кожний місяць затримки;
- г) 5 % суми податкового обов'язку за кожний місяць затримки.

14. Сума грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їхньої наявності), самостійно узгодженого платником податків або узгодженого в порядку оскарження, але не сплаченого в установленій Податковим Кодексом строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання, – це:

- а) податкове зобов'язання;
- б) податковий борг;
- в) податковий штраф;
- г) податкова декларація.

15. Статус податкового боргу, у якому зменшення такого боргу відбувається завдяки певним діям, що виконує працівник підрозділу, уповноваженого щодо стягнення податкового боргу, – це:

- а) інертний статус;
- б) дієвий статус;
- в) пасивний статус;
- г) безнадійний статус.

16. Вид дієвого статусу, в якому перебуває податковий борг, сплату якого перенесено на пізніший термін або на декілька термінів, – це:

- а) пасивний;
- б) банкрутство;
- в) розстрочка (відстрочка);
- г) безнадійний.

17. До складу податкового боргу НЕ входять:

- а) несплачені у встановлені строки податкові зобов'язання;
- б) пеня, штрафні санкції (штрафи);
- в) сплачені податкові зобов'язання у встановлений строк;
- г) плата за користування відстрочкою (розстрочкою).

18. Під терміном «безнадійний» розуміється:

а) податковий борг платника податку, визнаного в установленому порядку банкрутом, вимоги щодо якого не були задоволені з огляду на недостатність майна банкрута;

б) податковий борг платника податків, стосовно якого минув строк давності;

в) податковий борг платника податків, що виник внаслідок обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин);

г) усі відповіді правильні.

19. Пасивний вид дієвого статусу – це:

а) єдиний вид статусу, в якому працівник підрозділу стягнення податкової заборгованості податкового органу – податковий керуючий застосовує до боржників всі заходи стягнення, передбачені діючим законодавством;

б) вид статусу, в якому перебувають усі випадки податкового боргу боржника;

в) вид дієвого статусу, в якому перебуває податковий борг, сплату якого перенесено на пізніший термін або на декілька термінів;

г) вид статусу, в якому працівник підрозділу стягнення податкової заборгованості не може застосувати заходи стягнення до боржника.

20. Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації:

а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку;

б) на день подання податкової декларації;

в) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку;

г) до 20 числа звітного місяця.

ТЕМА 6. ПЛАНУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити необхідність та різницю між податковим плануванням на державному і корпоративному рівнях.

2. Визначити основні функції та завдання податкового планування на підприємстві.

3. Класифікувати види податкового планування на підприємстві за відповідними ознаками.

4. Обґрунтувати принципи та критерії податкового планування на підприємстві.

5. Назвати і пояснити методи податкового планування.

6. Пояснити відмінність між оптимізацією і мінімізацією податків. Визначити складові податкової оптимізації.

7. Навести приклади основних інструментів податкового планування для оптимізації оподаткування.

8. Навести приклади оптимізації податків на підприємстві та пояснити типові помилки їхнього впровадження.

9. Визначити сутність і методику розрахунку податкового бюджету суб'єкта господарювання.

10. Обґрунтувати необхідність податкового бюджетування на підприємстві. Пояснити відмінність між бюджетуванням нарахування податків, бюджетуванням податкових платежів і бюджетуванням податкової заборгованості.

11. Пояснити необхідність ідентифікації та способи оцінки податкових ризиків в корпоративному податковому менеджменті.

12. Визначити критерії прийняття управлінських рішень щодо планування податкових платежів.

Ситуаційні завдання

Ситуація 1

Оцінити ефект від оптимізації підприємства шляхом переказу грошових коштів із загальної системи оподаткування з ПДВ на підприємство з спрощеною системою оподаткування з ПДВ (єдиний податок).

Вихідні дані.

Компанія займається оптовою купівлею-продажем товару.

Реалізація товару за рік становить 18 млн грн з ПДВ на рік.

Весь товар купується з ПДВ. Собівартість реалізованого товару за рік становить 10 млн 200 тис грн з ПДВ.

Витрати компанії на місяць з ПДВ становлять 2 200 тис грн.

Витрати компанії на місяць без ПДВ, які включаються до витрат для зменшення податку на прибуток (зарплата, соціальні нарахування, амортизація та інші витрати) – 180 тис. грн.

Ситуація 2

Підприємство укладає зі своїми працівниками договори оренди автомобілів, комп'ютерів та інших інструментів. У такий спосіб підприємство скорочує витрати, пов'язані з виплатою прибуткового податку і соціальних внесків.

Пояснити ефект від такої схеми оптимізації. Визначити, які податкові ризики виникають на підприємстві.

Ситуація 3

Підприємство очікує зменшення податкового навантаження від податку на прибуток за рахунок зміни методу нарахування амортизації та строків корисного використання об'єкта. Поясніть, як цей метод вплине на податкове навантаження платників.

Тести для самоконтролю

1. Дайте визначення податкового планування:

- а) планомірне управління надходженням податків і зборів до бюджетів всіх рівнів;
- б) планомірне управління надходженням місцевих податків і зборів до бюджетів територіальних громад;
- в) планомірне управління формуванням об'єктів оподаткування;
- г) планомірна активізація джерел погашення податкових зобов'язань.

2. Дайте визначення об'єкта податкового планування:

- а) централізовані бюджетні кошти;
- б) сукупність податкових зобов'язань платників податків;
- в) грошові кошти у вигляді податків і зборів, джерелом яких є частина валового внутрішнього продукту;
- г) джерела сплати податків і зборів.

3. Податкове планування проводиться на стадії:

- а) формування доходної частини бюджету;
- б) планування доходів громадян;
- в) виконання бюджету;
- г) формування доходів юридичних осіб.

4. Податкове планування стосується:

- а) виключно відрахувань до соціальних страхових фондів;
- б) виключно місцевих податків і зборів;
- в) всієї сукупності податків, зборів, інших обов'язкових платежів;
- г) тільки загальнодержавних податків і зборів.

5. Об'єктом податкового планування є:

- а) податкова звітність;
- б) грошові кошти;
- в) прибуток;
- г) податки суб'єкта податкового планування.

6. До зовнішніх ризиків у податковому плануванні зараховують:

- а) фінансові;
- б) соціальні;
- в) організаційні;
- г) податкового контролю.

7. До внутрішніх ризиків у податковому плануванні зараховують:

- а) організаційні;
- б) психологічні;
- в) фінансові;
- г) ресурсні.

8. Які організаційні рівні охоплює процес податкового планування:

- а) стратегічний;
- б) оперативний;
- в) тактичний;
- г) операційний?

9. До загальних принципів податкового планування можна віднести:

- а) принцип єдності, участі та безперервності;
- б) принцип стабільності;
- в) принцип передбачуваності;
- г) принцип законності.

10. До спеціальних принципів податкового планування можна віднести:

- а) принцип єдності і системності;
- б) принцип законності, перспективності;
- в) принцип стабільності;
- г) принцип передбачуваності;

11. Види податкового планування за сферою використання:

- а) внутрішньодержавне;
- б) корпоративне;
- в) індивідуальне;
- г) міждержавне.

12. Види податкового планування за характером управлінських рішень:

- а) податкове планування з використанням податкових пільг;
- б) податкове планування з використанням «лазівок» податкового законодавства;
- в) стратегічне та поточне;
- г) довгострокове.

13. Метою податкового планування на підприємствах є:

- а) зменшення рівня податкового навантаження на підприємство;
- б) вибір оптимальної форми податкової політики підприємства;
- в) вибір такого шляху, за якого прибуток підприємства наближають до максимуму, а ризики діяльності у сфері оподаткування – до мінімуму;
- г) правильної відповіді немає.

14. Загальні методи податкового планування охоплюють:

- а) заміни відносин;
- б) нормативний;
- в) відстрочення податкового платежу;
- г) делегування податків

15. Результатом податкового планування є:

- а) зменшення рівня податкового навантаження на підприємство;
- б) сума податків, що підлягають сплаті до бюджету та позабюджетних фондів;
- в) розробка графіка сплати податкових платежів;
- г) правильної відповіді немає.

16. Що треба розуміти під оптимізацією податків:

- а) можливість збільшити обсяг виплат по податкам;
- б) зменшення виручки;
- в) можливість зменшити податкове зобов'язання законними методами;
- г) немає правильної відповіді?

17. Внутрішня оптимізація податкового навантаження базується на:

- а) використанні податкових пільг;
- б) використанні податкових лазівок;
- в) використанні спеціально розроблених схем;
- г) усі відповіді правильні.

18. Бюджет податків – це:

- а) план скорочення обсягів реалізації;
- б) кредитні гроші;
- в) план податкових платежів на майбутні періоди;
- г) немає правильної відповіді.

19. Ухилення від оподаткування – це

- а) дії, спрямовані на незаконне скорочення розмірів своїх зобов'язань;
- б) збільшення податкового зобов'язання;
- в) завищення ціни;
- г) усі відповіді правильні;

20. Податкова віддача за податком на прибуток підприємств – це:

- а) відношення одного податку до іншого;
- б) відношення суми ПДВ до чистої виручки;
- в) відношення суми податку на прибуток до сукупного доходу;
- г) усі відповіді правильні.

ТЕМА 7. ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити поняття та нормативно-правове забезпечення трансфертного ціноутворення.
2. Визначити взаємозв'язок між постійними представництвами нерезидентів та трансфертним ціноутворенням.
3. Обґрунтувати критерії пов'язаності осіб і сутність принципу «витягнутої руки».
4. Пояснити відмінність між контрольованими та неконтрольованими операціями.
5. Пояснити метод порівняльної неконтрольованої ціни і метод ціни перепродажу.
6. Пояснити метод «витрати плюс», метод розподілення прибутку, метод чистого прибутку.
7. Описати процес здійснення податкового контролю за встановленням відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки».
8. Назвати види документації з трансфертного ціноутворення.

Тести для самоконтролю

1. Виберіть найбільш повне формулювання поняття «пов'язана особа»:

- а) пов'язаними визнаються юридична особа та фізична особа, яка є кінцевим бенефіціарним власником (контролером) такої юридичної особи;
- б) пов'язаними визнаються дві компанії, кінцевим бенефіціарним власником (контролером) яких є одна і та сама фізична особа;
- в) пов'язаними визнаються юридична та фізична особа, яка є кінцевим бенефіціарним власником (контролером) такої юридичної особи, або одна і та ж сама фізична особа;
- г) пов'язаними визнаються юридична особа та фізична особа, яка є кінцевим бенефіціарним власником такої юридичної особи.

2. Операції між нерезидентом та його постійним представництвом в Україні визнаються контрольованими лише за умови, якщо їхній обсяг, визначений за правилами бухгалтерського обліку:

- а) перевищує 10 млн грн (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік;
- б) не перевищує 10 млн грн (за вирахуванням непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік;
- в) перевищує 10 млн грн (без вирахування непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік;
- г) не перевищує 10 млн грн (без вирахування непрямих податків) за відповідний податковий (звітний) рік.

3. Метою трансфертного ціноутворення є:

- а) оптимізація оподаткування організації;
- б) вдосконалення організаційної структури підприємства;
- в) оцінка результатів діяльності центру відповідальності;
- г) стимулювання менеджерів організації до прийняття ефективних управлінських рішень.

4. Які господарські операції не відповідають принципу «витягнутої руки»:

- а) аукціон;
- б) тендер;
- в) немає правильної відповіді;
- г) конкурсні торги державних закупівель?

5. Контрольовані операції – це:

- а) будь-які операції;
- б) операції зі страхування;
- в) господарські операції;
- г) трансферти.

6. Метод порівняльної неконтрольованої ціни використовується:

- а) для контрольованих операцій з експорту та / або імпорту товарів;
- б) всіма платниками податку на прибуток, якщо наявна інформація про ціни у зіставній неконтрольованій операції;
- в) для контрольованих операцій з експорту та / або імпорту товарів, що мають біржове котирування;
- г) всіма платниками податку, якщо не наявна інформація про ціни у зіставній неконтрольованій операції.

7. Метод порівняльної неконтрольованої ціни використовується:

- а) для контрольованих операцій з експорту та / або імпорту товарів;
- б) всіма платниками податку на прибуток, якщо наявна інформація про ціни у зіставній неконтрольованій операції;
- в) для контрольованих операцій з експорту та / або імпорту товарів, що мають біржове котирування;
- г) всіма платниками податку, якщо не наявна інформація про ціни у зіставній неконтрольованій операції.

8. До якого терміну платник податків, який експортував та імпортував товари, що мають біржове котирування, і не застосовував метод порівняльної неконтрольованої ціни, повинен подати до контролюючого органу письмову інформацію, в якій зазначаються дані про всіх пов'язаних з платником податків осіб, які брали участь у ланцюгу купівлі-продажу таких товарів:

- а) до 01 червня року, що настає за звітним;
- б) до 01 травня року, що настає за звітним;
- в) до 01 липня року, що настає за звітним;
- г) до 01 квітня року, що настає за звітним?

9. Метод ціни перепродажу використовується, якщо під час перепродажу товару здійснюються такі операції:

- а) операцій з продажу товарів, сировини або напівфабрикатів за договорами між пов'язаними особами;
- б) підготовка товару до перепродажу та його транспортування;

в) для контрольованих операцій з експорту та / або імпорту товарів;
г) змішування товарів, якщо характеристики кінцевої продукції (напівфабрикатів) істотно відрізняються від характеристик змішуваних товарів.

10. Метод «витрати плюс» використовується під час:

а) операцій з продажу товарів, сировини або напівфабрикатів за договорами між пов'язаними особами;

б) операцій з продажу товарів або сировини за договорами між пов'язаними особами;

в) виконання робіт особами, які не є пов'язаними з отримувачем результатів робіт;

г) змішування товарів, якщо характеристики кінцевої продукції (напівфабрикатів) істотно відрізняються від характеристик змішуваних товарів.

11. Метод розподілення прибутку використовується у разі наявності:

а) істотного взаємозв'язку між контрольованими операціями та іншими операціями, що здійснюються сторонами неконтрольованої операції з пов'язаними з ними особами;

б) у сторін контрольованої операції прав на володіння (користування) об'єктами матеріальних активів, що істотно впливають на рівень рентабельності;

в) істотного взаємозв'язку між контрольованими операціями та іншими операціями, що здійснюються сторонами контрольованої операції з пов'язаними з ними особами;

г) виконання робіт (надання послуг) особами, які не є пов'язаними з отримувачами результатів таких робіт (послуг).

12. Які показники рентабельності використовуються для методу розподілення прибутку:

а) чиста рентабельність витрат;

б) рентабельність операційних витрат;

в) рентабельність активів;

г) усі відповіді правильні.

13. Метод чистого прибутку використовується:

а) у разі відсутності або недостатності інформації, на підставі якої можна обґрунтовано зробити висновок про достатній рівень зіставності

умов контрольованої операції з умовами зіставних неконтрольованих операцій під час використання методів, що мають більший пріоритет;

б) у разі відсутності інформації, на підставі якої можна обґрунтовано зробити висновок про достатній рівень зіставності умов контрольованої операції з умовами зіставних неконтрольованих операцій, що мають більший пріоритет;

в) виконання робіт (надання послуг) особами, які не є пов'язаними з отримувачами результатів таких робіт (послуг);

г) змішування товарів, якщо характеристики кінцевої продукції (напівфабрикатів) істотно відрізняються від характеристик змішуваних товарів.

14. Який показник рентабельності використовується для методу чистого прибутку:

- а) валова рентабельність собівартості;
- б) рентабельність операційних доходів;
- в) чиста рентабельність витрат;
- г) рентабельність активів.

15. В Україні норми трансфертного ціноутворення запроваджено з

- а) 01 вересня 2013 р.;
- б) 31 грудня 2013 р.;
- в) 01 вересня 2012 р.;
- г) 31 грудня 2012 р.

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство А (Україна) закуповує безалкогольний напій у підприємства-нерезидента Б (пов'язана особа) та перепродає його підприємству D (незалежна третя сторона, клієнт). Напій – складний за рецептурою і в своєму роді унікальний, тому не може бути напряму зіставлений на основі порівняльної неконтрольованої ціни. Середній рівень валової рентабельності продажу напою підприємству D складає 30 % (ціна продажу 20 \$, вартість закупки 14 \$).

Однак, у сторони, що досліджується, – незалежне підприємство D – рентабельність за подібними безалкогольними напоями складає 10 % (ціна продажу 30 \$, вартість закупки 27 \$). Така суттєва різниця у валовій рентабельності вказує на невідповідність ціни придбання напоїв у компанії Б принципам «витягнутої руки».

Використовуючи метод ціни перепродажу, визначити трансфертну ціну. Результати розрахунків оформити у вигляді таблиці.

Показники, що порівнюються	Підприємство D (база порівняння)	Підприємство А (до перерахунку)	Підприємство А (перерахунок, визначення ТЦ)
Ринкова ціна пляшки напою			
Вартість закупки (ціна закупки + митні платежі)			
Валовий прибуток			
Валова рентабельність			
Трансфертна ціна			

Завдання 2

Компанія А (Україна) є виробником та експортером чохлів для мобільних телефонів до компаній В (пов'язана особа). Собівартість одного чохла 5 \$, ціна продажу 6.5 \$, валовий прибуток 1.5 \$ (30 % до витрат).

У досліджуваного підприємства Х, яке має зіставні операції з підприємством У, рівень надбавки при цьому складає 10 % (ціна продажу 6.6 \$, собівартість 6 \$). Це вказує на невідповідність ціни реалізації чохлів для мобільних телефонів компанії А принципам «витягнутої руки».

Визначити за допомогою методу «витрати плюс» трансфертну ціну чохлів для мобільних телефонів та донарахувати необхідну суму податку на прибуток за умови, що було реалізовано 20 000 чохлів.

Завдання 3

Підприємство А надає послуги замовнику В. Подібні послуги надає незалежне підприємство Х підприємству У. У підприємств А та Х з таких операцій ситуація з прибутком виглядає у такий спосіб:

Показник	Підприємство А	Підприємство Х
Виручка від реалізації послуг	645 500	600 000
Собівартість реалізованої продукції	500 000	410 000
Витрати на збут, адміністративні та інші операційні витрати	100 000	100 000
Прибуток від операційної діяльності до оподаткування (ЕВІТ)		
Рентабельність за операційним прибутком		

Використовуючи метод чистого прибутку, визначити трансфертну ціну та донарахувати необхідну суму податку на прибуток.

Завдання 4

Дві компанії А (Україна) та В (Польща), які є пов'язаними особами, провадять спільну діяльність з розробки та реалізації певного продукту. Прибуток за угодою про спільну діяльність розподіляється у пропорціях 30 % (А) та 70 % (В). Компанія А надає послуги шляхом використання свого персоналу та бренду, а компанія Б – здає в оренду обладнання.

Загальна сума сукупного прибутку, отриманого у звітному році, 200 млн \$. Компанія А відповідно отримала 60 млн \$ та компанія Б – 140 млн \$.

Однак, якщо розрахувати прибуток від надання аналогічного обсягу послуг, виконаних компанією У, то він би мав становити 100 млн \$, а прибуток від здачі аналогічного обладнання компанією Х неконтрольованим особам – тільки 20 млн \$, враховуючи ринкові ціни на оренду такого ж обладнання.

Використовуючи метод розподіленого прибутку, визначити трансфертну ціну та суму, на яку потрібно збільшити фінансовий результат до оподаткування.

ТЕМА 8. МІЖНАРОДНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ТА ПОГАШЕННЯ ПОДАТКОВОГО БОРГУ

Питання для самоконтролю та обговорення

1. Пояснити порядок застосування Міжнародного договору України про уникнення подвійного оподаткування стосовно повного або часткового звільнення від оподаткування доходів нерезидентів із джерелом їхнього походження з України.

2. Розмежувати поняття бенефіціарний отримувач доходу, статус податкового резидента, довідка, стягнення податкового боргу в міжнародних правовідносинах, оскарження суми грошового зобов'язання, податкове повідомлення-відкликання.

3. Окреслити мету і основні положення Багатосторонньої конвенції МЛІ.

4. Охарактеризувати мету, необхідні кроки до впровадження та очікуваний ефект від впровадження Плану дій BEPS (Base erosion and Profit Shifting) в Україні.

5. Пояснити основні положення Конвенції про уникнення подвійного оподаткування.

6. Охарактеризувати діяльність Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у сфері оподаткування.

7. Охарактеризувати особливості міжнародного оподаткування та визначення структури бізнесу.

Тести для самоконтролю

1. Мета BEPS – це:

а) розробити багатосторонній єдиний механізм боротьби з агресивним податковим плануванням, спрямованим на штучне зменшення бази оподаткування та переміщення оподатковуваного прибутку до низькоподаткових юрисдикцій;

б) розробити багатосторонній механізм боротьби з податковим плануванням, спрямованим на штучне зменшення бази оподаткування;

в) розробити єдиний механізм боротьби з агресивним податковим плануванням, спрямованим на штучне зменшення бази оподаткування до низькоподаткових юрисдикцій;

г) розробити багатосторонній єдиний механізм боротьби з агресивним податковим плануванням, спрямованим на штучне зменшення бази оподаткування.

2. Відповідно до чого особа (податковий агент) має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку:

а) Податкового кодексу України;

б) Міжнародного договору України;

в) податкового законодавства країни, в якій відбувається звільнення від оподаткування;

г) статусу, визначеного Кабінетом Міністрів України.

3. Хто не може бути бенефіціарним отримувачем доходу для застосування зниженої ставки податку:

а) юридична або фізична особа, яка має судимість;

б) юридична або фізична особа, яка є фактичним отримувачем (фактичним власником) доходу;

в) юридична або фізична особа, яка є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого доходу;

г) юридична або фізична особа, яка порушила норми Податкового кодексу України?

4. Подання чого є підставою для звільнення (зменшення) від оподаткування доходів із джерелом їхнього походження з України:

а) довідки, виданої за рішенням компетентного суду України за позовом нерезидента до податкового агента;

б) шляхом звільнення від оподаткування доходів із джерелом їхнього походження з України, зменшення ставки податку або шляхом повернення різниці між сплаченою сумою податку і сумою, яку нерезиденту необхідно сплатити відповідно до Міжнародного договору України;

в) надається шляхом звільнення від сплати податку та збору;

г) надається шляхом зменшення податкового зобов'язання після нарахування та сплати податків та зборів.

5. Чи є можливість застосувати процедуру звільнення від оподаткування або зменшення суми податків за рішенням компетентного суду України за позовом нерезидента до податкового агента:

а) ні;

б) так, якщо ця процедура відбувається вперше;

в) так;

г) ні, якщо інше не передбачено законодавством.

6. На який термін видають довідку, яка підтверджує, що нерезидент є резидентом країни, з якою укладено Міжнародний договір України:

а) на 6 місяців;

б) на 1 календарний рік;

в) на 3 календарні роки;

г) на необмежений термін дії.

7. Що зобов'язана надати органу Державної податкової служби за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) особа, яка виплачує доходи нерезидентові, у разі здійснення у звітному періоді (кварталі) виплат нерезидентам доходів із джерелом їхнього походження з України:

а) довідку (або її нотаріально засвідчену копію), видану КМ України, про право одержання податкової пільги;

б) угоду на повернення сплачених в іншій державі податків;

в) звіт про виплачені доходи, утримані та перераховані до бюджету податки на доходи нерезидентів;

г) довідку, яка підтверджує, що нерезидент є резидентом країни, з якою укладено Міжнародний договір України.

8. На підставі чого відбувається розгляд питання щодо відшкодування різниці перевищеної суми сплачених податків нерезидентів:

а) подання до органу Державної податкової служби заяви про повернення суми податку на доходи;

б) подання до органу Державної фіскальної служби Міжнародного договору про повернення суми податку на доходи;

в) подання до органу Державного казначейства України заяви про повернення суми податку на доходи;

г) подання до органу Державного казначейства України Міжнародного договору про повернення суми податку на доходи.

9. Очікуваний ефект BEPS:

а) встановлення єдиних прозорих податкових правил для всіх країн;

б) встановлення єдиних прозорих податкових правил для всіх країн (юрисдикцій) для того, щоб запобігти ухиленню від сплати податків бізнесом;

в) встановлення прозорих податкових правил для всіх юрисдикцій для того, щоб запобігти ухиленню від сплати податків бізнесом;

г) встановлення єдиних податкових правил для всіх країн (юрисдикцій) для того, щоб запобігти ухиленню від сплати податків бізнесом.

10. Україна приєдналася до Плану дій BEPS у:

а) 2016 р.;

б) 2017 р.;

в) 2019 р.;

г) 2020 р.

11. У який термін платник податків має право подати через орган контролю компетентному органу іноземної держави скаргу, якщо вважає, що податковий борг у міжнародних відносинах не відповідає дійсності:

а) упродовж 10 днів;

б) упродовж 30 днів;

- в) упродовж року;
- г) упродовж 60 днів?

12. Податкове повідомлення в міжнародних правовідносинах або податкові вимоги вважаються відкликаними, якщо:

- а) компетентний орган іноземної держави скасовує або змінює документ іноземної держави, за яким здійснюється стягнення суми податкового боргу в міжнародних правовідносинах;
- б) сума боргу вважається погашеною;
- в) компетентні органи іноземної держави домовляються з платниками податку про перенесення дати стягнення боргу;
- г) компетентний орган іноземної держави відмовляється від стягнення суми боргу.

13. Хто має право самостійно застосувати звільнення від оподаткування або зменшену ставку податку:

- а) податковий агент;
- б) поручитель;
- в) резидент країни, з якою укладений договір;
- г) власник доходу?

14. Хто вважається бенефіціарним отримувачем доходу для застосування зниженої ставки податку згідно з правилами Міжнародного договору України:

- а) податковий агент;
- б) особа, що має право на отримання таких доходів;
- в) резидент країни, з якою укладений міжнародний договір;
- г) номінальний власник?

15. Скільки кроків у плані дій BEPS:

- а) 20;
- б) 10;
- в) 5;
- г) 15?

16. Виберіть найбільш повне формулювання, BEPS – це:

- а) міжнародний проєкт ОЕСР та країн G20 з розробки заходів протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування;

б) міжнародний проєкт ОЕСР та країн G20 з розробки заходів протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування;

в) міжнародний проєкт Організації економічного співробітництва та розвитку та країн G20 з розробки заходів протидії розмиванню бази оподаткування;

г) міжнародний проєкт Організації економічного співробітництва та розвитку та країн G20 з розробки заходів протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування.

17. У який термін, після отримання, контролюючий орган визначає відповідність документа іноземної держави міжнародним договорам України:

- а) 30 днів;
- б) 28 днів;
- в) 31 день;
- г) 14 днів.

18. Країна чи територія, де встановлено пільговий режим оподаткування для певних категорій компаній, – це:

- а) пільгова зона;
- б) офшорна зона;
- в) вільна економічна зона;
- г) спеціальна економічна зона.

19. Якщо документ іноземної держави не відповідає міжнародним договорам України, то такий документ:

- а) коригується контролюючим органом;
- б) повертається компетентному органу іноземної держави;
- в) повертається відправнику без можливості повторного надсилання;
- г) правильної відповіді немає.

20. У якій валюті перераховується податковий борг в міжнародних правовідносинах:

- а) доларах США;
- б) євро;
- в) гривні;
- г) гривні до офіційного курсу тієї країни.

Кейс від Deloitte

Уявіть, що ви працюєте інспектором у Департаменті аудиту Державної податкової служби України. Керівник Департаменту звернувся до вас із завданням підготувати перелік платників податків для включення до плану-графіка планових перевірок, що має бути оприлюднений на сайті ДПС. Ви володієте інформацією щодо структури власності 4 платників податків, їхньої фінансової та податкової звітності за останні 4 роки, а також оперативною інформацією, добутою з різних джерел, та коментарями стосовно діяльності компаній.

Необхідно також підготувати відповідь на запит Світового банку щодо впровадження кроків Плану дій BEPS в Україні. Цей запит надійшов до ДПС і був переадресований Департаменту аудиту. Світовий банк у цьому запиті хоче зрозуміти, впровадження якого з кроків BEPS дасть змогу податковим органам у найкращий спосіб боротися з розмиванням податкової бази та виведенням прибутку з-під оподаткування.

Завдання:

1) обрати ОДНУ компанію для включення до плану-графіка перевірок на основі наявної інформації, а також підготувати аргументацію українською мовою (у форматі звіту або презентації), чому її включення буде доцільним з погляду виявлення потенційних податкових ризиків та збільшення податкових надходжень до бюджету;

2) підготувати проєкт відповіді на запит Світового банку, в якому обґрунтувати, впровадження ОДНОГО кроку Плану дій BEPS, що дасть змогу найбільш ефективно боротися з ухиленням від оподаткування.

Для підготовки відповіді для Світового банку доцільно користуватися офіційними публікаціями ОЕСР, роз'ясненнями державних органів, аналітичними статтями професійних юридичних та аудиторських компаній та будь-якими відкритими джерелами даних.

Дані для вирішення кейсу.

1. Опис та структура власності компаній

1.1. Група компаній Capital Solutions

Інформація з сайту

Capital Solutions – група компаній, що займається розробкою програмного забезпечення та наданням ІТ-послуг. Група зарекомендувала себе як надійного партнера з бездоганною та визнаною експертизою. Фокус програмного забезпечення та послуг спрямований на провідні технології. З 2012 р. Capital Solutions допомагає компаніям з усього світу

досягати своїх цілей завдяки впливовим галузевим програмним рішенням. Сфера їхньої діяльності – хмарні обчислення, штучний інтелект, доповнена та віртуальна реальність.

Група складається з двох компаній: ТОВ «Кепітал Солюшенс» (Київ, Україна) та Capital Solutions Trading LLC (Лімасол, Кіпр). Capital Solutions Trading LLC належить 100 % частка в статутному капіталі ТОВ «Кепітал Солюшенс».

Додаткова інформація

Згідно зі звітами про контрольовані операції (далі – «КО») за 2018 та 2019 роки, ТОВ «Кепітал Солюшенс» продавала послуги з розробки ПЗ на користь Capital Solutions Trading LLC.

ТОВ «Кепітал Солюшенс» володіє офісним приміщенням в Голосіївському районі м. Києва, а також орендує офісне приміщення в м. Вінниці.

На сайті Capital Solutions вказано, що Група пропонує команду з 270 досвідчених інженерів-розробників у Києві та 120 інженерів-розробників у Вінниці.

На сайті відомого порталу про ІТ-компанії ТОВ «Кепітал Солюшенс» входить у ТОП-50 за розміром ІТ-компаній та працевлаштовує близько 500 осіб.

Відповідно до форми 1 ДФ у ТОВ «Кепітал Солюшенс» було близько 10 працівників щороку, які отримували заробітну плату у розмірі 3.5 тис. грн «на руки».

Під час останньої перевірки ТОВ «Пузатий Пан» у Києві отримав інформацію, що компанія постачала на користь ТОВ «Кепітал Солюшенс» «Комплексні обіди» в кількості 7,000 на місяць, вартістю за один обід – 150 грн без ПДВ.

На запит податкових органів щодо Capital Solutions Trading LLC було отримано інформацію про те, що компанія знаходиться за адресою юридичної компанії Harry Lawyers в місті Лімасол, яка здійснює послуги корпоративного управління Capital Solutions Trading LLC. За даними кіпрського сайту перевірки діяльності компаній на Capital Solutions Trading LLC станом на кінець 2018 р. працевлаштовано 0 осіб, а її акціонером була компанія Shevchenko Holding Limited, яка зареєстрована на Британських Віргінських Островах і основним доходом якої є дивіденди та проценти за наданими кредитами.

Також, відповідно до отриманої інформації, операційна маржа компанії Capital Solutions Trading LLC складала близько 15–18 % протягом 2015–2017 рр.

У мережі Instagram доступні фото директора ТОВ «Кепітал Солюшенс» на розкішному авто – Bentley Mulsanne 6.75 AT EWB, яка, відповідно до оперативних даних, знаходиться на балансі ТОВ «Кепітал Солюшенс» та амортизується.

1.2. Група компаній Senators Services

Інформація з сайту

Група Senators Services була створена в 2010 р. в Мюнхені та здійснює діяльність у сфері аналізу ринку, дослідження споживчого попиту та проведення маркетингових досліджень у різних країнах світу.

В Україні Група представлена ТОВ «Сенатор» (Київ, Україна), яка налічує 125 осіб та займається проведенням маркетингових досліджень на ринку України.

Додаткова інформація

Відповідно до податкової звітності та звітів про КО, ТОВ «Сенатор» надає консультаційні послуги з досліджень ринку на користь іншої компанії Групи – Senators Entrepreneur GmbH (Німеччина). Близько 15 % від доходів ТОВ «Сенатор» складають локальні замовлення.

Senators Entrepreneur GmbH також надає власними силами управлінські та за залученням третіх осіб маркетингові послуги на користь ТОВ «Сенатор».

Переважно за управлінські послуги ТОВ «Сенатор» сплачує певну суму на основі наданої інформації про витрати, які понесла Senators Entrepreneur під час надання таких послуг із застосуванням 8 % націнки. Водночас маркетингові послуги сплачуються Senators Entrepreneur GmbH на користь ТОВ «Сенатор» без застосування націнки.

На запит податкових органів щодо первинних документів, ТОВ «Сенатор» надіслало рахунки від Senators Entrepreneur GmbH англійською мовою, де послуги були описані як «headquarter's support».

1.3. Група компаній Maple Leafs

Інформація з сайту

Група компаній Maple Leafs була створена в 2013 р. та займається виробництвом і дистрибуцією кленового сиропу.

Однією з компаній Групи є завод ТОВ «Кленсироп», що займається безпосередньо виробництвом та продажем продукції на торговельну компанію Групи – Maple Leafs Europe LLC (Угорщина). Торговельна компанія, зі свого боку, здійснює реалізацію продукції переважно на

європейському ринку кінцевим споживачам під торговою маркою AhornSaft.

Холдингова компанія Групи Maple Leafs Holding (Британські Віргінські Острови) володіє всіма компаніями Групи безпосередньо на 100 %.

Відповідно до інформації на сайті, бізнес знаходиться у сімейній власності, оскільки того хотіла бабуся, яка створила рецепт, за яким і надалі виробляють добре відомий сироп.

Додаткова інформація

ТОВ «Кленсироп» реалізує близько 15 % своєї продукції на території України, а решту продукції експортує через Maple Leafs Europe LLC (Угорщина). Ціна ящика сиропу, проданого в Україні, складає 10 000 грн. Ціна одного ящика, відвантаженого на експорт, складає 200 євро за ящик.

З податкової звітності бачимо, що ТОВ «Кленсироп» у 2018 р. нарахувало та виплатило на користь компанії Maple Leafs Ireland роялті. До 2018 р. подібні платежі не були зазначені в податковій звітності. На письмовий запит податкових органів про причини такого платежу була отримана відповідь: «Платіж за рецептуру кленового сиропу, права на яку належать компанії Maple Leafs Ireland».

Згідно з оперативною інформацією, в 2018–2019 рр. ТОВ «Кленсироп» перерахувала 10 млн грн та 15 млн грн відповідно на користь страхової компанії ПАТ СК «Стремінь» за договором страхування фінансових ризиків. Відповідно до відкритих джерел, ця страхова компанія має ненадійну репутацію і фігурує в журналістських розслідуваннях. Згідно з рейтингом страховиків, співвідношення здійснених виплат до зібраних страхових премій ПАТ СК «Стремінь» складає 0 %.

Для розширення виробництва у 2018 р. були також залучені кредитні кошти від пов'язаної компанії Maple Leafs Finance (Cyprus) у розмірі 10 млн дол. США за ставкою 11 % річних на 5 років.

Відповідно до податкової інформації, на заводі ТОВ «Кленсироп» працює близько 300 осіб.

Згідно з реєстром податкових накладних, у 2017 р. ТОВ «Кленсироп» придбало у ТОВ «Ефективний Креатив» маркетингові послуги в розмірі 60 000 000 грн без ПДВ.

ТОВ «Ефективний Креатив» перебуває в стані припинення, починаючи з листопада 2017 р.

Відповідно до даних з мережі Інтернет, є низка судових рішень податкових органів стосовно фіктивності операцій з ТОВ «Ефективний Креатив» за 2015–2016 рр.

У липні 2019 р. ТОВ «Кленсироп» було списано активів на 30 млн грн. Аналіз декларацій з ПДВ показує, що ці операції ніяк не відбиті в деклараціях з ПДВ.

У звіті ТОВ «Кленсироп» з КО за 2017 та 2018 роки відображені такі види операцій:

- експорт товарів;
- відсотки за кредитами.

За даними відповіді на запит, надісланий податковим органам Угорщини, середня операційна рентабельність Maple Leafs Europe LLC протягом 2017–2019 рр. складала 15–20 %, а на ній було працевлаштовано протягом цього періоду 2 особи.

Також, за оперативними даними, ТОВ «Кленсироп» протягом 2017–2019 рр. купувало послуги з постингу бухгалтерських проведення від молдовської компанії Kisheneu Entries щорічно на суму 5 млн грн. Згідно з договором про надання послуг з бухгалтерського обслуговування, вартість наданих послуг формується за принципом витрати відповідного персоналу, залученого до надання послуг +10 % націнка.

1.4. Група компаній MiniJets

Інформація з сайту

Група компаній MiniJets почала свою діяльність у 2005 р. Основною її діяльністю є виробництво та дистрибуція іграшок у вигляді міні-літаків.

Виробництвом продукції займається MiniJets Manufacturing (Шеньчжень, Китай), яка експортує продукцію в США для торгівлі на Amazon, а також у країни ЄС та країни СНД, зокрема в Україну.

В Україні Група представлена компанією ТОВ «Мініджет Україна» (Київ, Україна), яка була зареєстрована в 2014 р. Компанія займається двома видами діяльності – імпортом та реалізацією продукції Групи на території України, а також наданням маркетингових послуг на користь пов'язаних компаній Групи.

Додаткова інформація

Кількість працівників ТОВ «Мініджет Україна» – 15, це переважно менеджери з продажу та торговельні представники. ТОВ «Мініджет Україна» здійснює реалізацію товарів великим торговельним мережам («Більбо», «Ігроцентр» тощо), маленьким іграшковим магазинам та роздрібним дистриб'юторам під ТМ «Літачок», яка вперше була зареєстрована в Україні і в подальшому передана материнській компанії.

Ставка роялті, яку ТОВ «Мініджет Україна» сплачує на користь MiniJets Holding (Кіпр) складає 4 % від виручки, а сплачені роялті обліковуються у складі собівартості реалізованих товарів. Для стимулювання просування продукції в торговельні мережі ТОВ «Мініджет Україна» протягом 2017–2019 рр. перерахувала торговельним мережам плату за «швидке введення в мережу», плату «за розміщення продукції», «підтримання асортименту» згідно з договором про надання маркетингових послуг щорічно в сумі 1 млн грн на кожну мережу.

За даними податкових перевірок торговельних мереж «Більбо» та «Ігроцентр», було встановлено, що ці торговельні мережі не здійснюють документального оформлення операцій з отримання доходу від маркетингових послуг, оскільки це і так є доходом компанії, який податкові органи оскаржувати не будуть.

Для стимулювання збуту у роздрібні магазини ТОВ «Мініджет Україна» може надавати їм знижку до 40 %, яка іноді може перевищувати вартість придбання літачків від MiniJets Trading.

Загальна сума наданих знижок у середньому за кожен рік складає 1 млн грн.

Зі звітності з ПДВ бачимо, що ТОВ «Мініджет Україна» надавало послуги, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Вартість послуг за 2018 р. – 2 000 000 євро. На письмовий запит податкових органів щодо природи таких виплат була отримана відповідь: «Маркетингові послуги на користь MiniJets Manufacturing (Шеньчжень, Китай), нерезидента, які не оподатковуються ПДВ».

Націнка ТОВ «Мініджет Україна» для надання маркетингових послуг на користь MiniJets Manufacturing (Шеньчжень, Китай) складає 50 % до їхньої собівартості.

Відповідно до інформації в звіті про контрольовані операції, ТОВ «Мініджет Україна» купує товари у компанії MiniJets Trading (Сінгапур). У податкових органів є інформація, що рентабельність компанії MiniJets Trading (Сінгапур) складає близько 15 %. Водночас штат компанії складається з 2 людей, включно з директором компанії.

Для розширення діяльності ТОВ «Мініджет Україна» в 2016 р. були залучені кредитні кошти від компанії Групи – MiniJets Holding (Кіпр) у розмірі 2.5 млн євро під 8 % річних. MiniJets Holding володіє ТОВ «Мініджет Україна» та MiniJets Manufacturing на 100 %.

ТОВ «Мініджет Україна» також оплачує управлінські послуги від MiniJets Trading (Сінгапур) у розмірі 500,000 дол. США за 2017 р. та 550,000 дол. США за 2018 р.

Від податкових органів Сінгапуру по запиті податкових органів на питання щодо собівартості таких послуг прийшов лист: «There is no calculated cost of sales applicable to Ukraine. Based on allocation of revenues and total headquarter costs, cost allocated to Ukraine was USD 400k in 2017 and 2018».

ТОВ «Кепітал Солюшенз»

Дані податкових декларацій з податку на прибуток

грн

№	Стаття	2017	2018	2019
1	Дохід від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку	166,100,000	217,140,000	281,200,000
2	Фінансовий результат до оподаткування	6,141,000	13,540,000	18,726,000
3	Різниці за даними Додатка РІ	(1,490,505)	38,921	2,900
	Сума амортизації в бухгалтерському обліку	3,580,695	8,880,321	10,105,000
	Сума амортизації в податковому обліку	3,591,200	8,901,400	10,122,100
	Сума витрат на створення забезпечень	20,000	66,000	34,000
	Сума використання створених забезпечень		6,000	14,000
	Сума нарахованих відсотків за кредитами від пов'язаних осіб-нерезидентів	-	-	-
	Податкові збитки минулих періодів	1,500,000	-	-
4	Об'єкт оподаткування	4,650,495	13,578,921	18,728,900
5	Податок на прибуток	837,089	2,444,206	3,371,202

Дані додатка ПН до декларації за 2019 р.

Найменування нерезидента Країна реєстрації
Capital Solutions Trading LLC Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди	11,000,000	15 %	5 %	550,000
Роялті		15 %		-

Баланс станом на

Найменування	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Нематеріальні активи	150	180	140	100
Основні засоби	8,599	15,800	28,206	32,719
Запаси	80	400	500	800
Дебіторська заборгованість		980	1,200	2,000
Фінансові інвестиції	-			
Грошові кошти	2,000	7,125	13,981	14,897
Витрати майбутніх періодів		20	80	100
Активи	10,829	24,505	44,107	50,616
Статутний капітал	5,000	10,000	15,000	15,000
Нерозподілений прибуток/ Непокритий збиток	(1,550)	5,304	16,400	20,755
Власний капітал	3,450	15,304	31,400	35,755
Забезпечення майбутніх витрат		45	85	80
Інші довгострокові зобов'язання				
Поточні зобов'язання за кредитами				
Кредиторська заборгованість за товари/послуги	7,207	8,871	11,707	13,054
Кредиторська заборгованість з оплати праці	60	60	70	70
Кредиторська заборгованість перед бюджетом	112	225	845	1,657
Кредиторська заборгованість перед акціонерами	-	-	-	-
Зобов'язання	7,379	9,201	12,707	14,861
Разом капіталу та зобов'язань	10,829	24,505	44,107	50,616

Звіт про фінансові результати

Найменування	2017	2018	2019
Дохід від реалізації	165,700	215,540	280,200
Собівартість	(121,019)	(151,650)	(206,140)
Валовий прибуток	44,681	63,890	74,060
Інші операційні доходи	400	1,600	1,000
Адміністративні витрати	(35,000)	(45,230)	(52,300)
Витрати на збут	(40)	(20)	(34)
Інші операційні витрати	(3,200)	(5,500)	(2,500)
Операційний прибуток	6,841	14,740	20,226
Інші доходи	-	-	-
Фінансові витрати	-	-	-
Інші витрати	(700)	(1,200)	(1,500)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток/(збиток)	6,141	13,540	18,726
Витрати з податку на прибуток	(837)	(2,444)	(3,371)
Чистий прибуток/(збиток)	5,304	11,096	15,355

ТОВ «Сенатор»

Дані податкових декларацій з податку на прибуток

грн

№	Стаття	2017	2018	2019
1	Дохід від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку	113,600,000	123,083,000	138,330,000
2	Фінансовий результат до оподаткування	16,059,000	16,396,000	13,721,000
3	Різниці за даними Додатка РІ	863,573	989,927	1,140,756
	Сума амортизації в бухгалтерському обліку	4,282,160	4,753,198	5,133,454
	Сума амортизації в податковому обліку	4,000,823	4,469,258	4,850,211
	Сума витрат на створення забезпечень	1,072,890	1,126,720	1,357,400
	Сума використання створених забезпечень	490,654	420,733	499,887
	Сума нарахованих відсотків за кредитами від пов'язаних осіб-нерезидентів	-	-	-
	Податкові збитки минулих періодів		-	-
4	Об'єкт оподаткування	16,922,573	17,385,927	14,861,756
5	Податок на прибуток	3,046,063	3,129,467	2,675,116

Дані додатка ПН до декларації

Найменування нерезидента Країна реєстрації

Senators Entrepreneur GmbH Німеччина

2017 р.

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди	10,000,000	15 %	5 %	500,000
Роялті		15 %		-

2018 р.

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди	13,000,000	15 %	5 %	650,000
Роялті		15 %		-

2019 р.

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди	13,000,000	15 %	5 %	650,000
Роялті		15 %		-

Фінансова звітність відповідно до МСФЗ, тис. грн
Баланс

Найменування	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Нематеріальні активи	285	315	317	790
Основні засоби	9,218	12,300	12,687	17,800
Запаси	20	32	42	53
Дебіторська заборгованість	9,900	11,340	15,900	12,920
Фінансові інвестиції	5,000	5,000	5,000	5,000
Грошові кошти	7,309	3,345	980	1,603
Витрати майбутніх періодів	40	42	48	46
Активи	31,772	32,374	34,974	38,212
Статутний капітал	800	800	800	800
Нерозподілений прибуток/ Непокритий збиток	10,460	13,473	13,739	11,785
Власний капітал	11,260	14,273	14,539	12,585
Забезпечення майбутніх витрат	1,790	2,480	3,272	4,220
Інші довгострокові зобов'язання				
Поточні зобов'язання за кредитами				
Кредиторська заборгованість за товари/послуги	11,690	8,442	9,456	13,112
Кредиторська заборгованість з оплати праці	4,520	4,890	5,117	5,423
Кредиторська заборгованість перед бюджетом	2,512	2,289	2,590	2,872
Кредиторська заборгованість перед акціонерами	-	-	-	-
Зобов'язання	20,512	18,101	20,435	25,627
Разом капіталу та зобов'язань	31,772	32,374	34,974	38,212

Звіт про фінансові результати

Найменування	2016	2017	2018
Дохід від реалізації	111,500	120,697	135,690
Собівартість	(60,134)	(65,890)	(72,007)
Валовий прибуток	51,366	54,807	63,683
Інші операційні доходи	300	432	590
Адміністративні витрати	(22,807)	(22,232)	(29,800)
Витрати на збут	(11,200)	(16,507)	(18,602)
Інші операційні витрати	(2,200)	(403)	(2,500)
Операційний прибуток	15,459	16,097	13,371
Інші доходи	1,800	1,954	2,050
Фінансові витрати	-	-	-
Інші витрати	(1,200)	(1,655)	(1,700)
Фінансовий результат до оподаткування:	16,059	16,396	13,721
Прибуток/(збиток)			
Витрати з податку на прибуток	(3,046)	(3,129)	(2,675)
Чистий прибуток/(збиток)	13,013	13,267	11,046

ТОВ «Кленсироп»

Дані податкових декларацій з податку на прибуток

грн

№	Стаття	2017	2018	2019
1	Дохід від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку	692,500,000	796,800,000	835,000,000
2	Фінансовий результат до оподаткування	49,000,000	(32,000,000)	(64,500,000)
3	Різниці за даними Додатка РІ	(38,000,000)	13,000,000	(3,000,000)
	Сума амортизації в бухгалтерському обліку	28,000,000	37,000,000	40,000,000
	Сума амортизації в податковому обліку	20,000,000	24,000,000	26,000,000
	Сума витрат на створення забезпечень	6,000,000	-	13,000,000
	Сума використання створених забезпечень	2,000,000	-	11,000,000
	Сума нарахованих відсотків за кредитами від пов'язаних осіб-нерезидентів	-	-	-
	Податкові збитки минулих періодів	50,000,000	-	19,000,000
4	Об'єкт оподаткування	11,000,000	(19,000,000)	(67,500,000)
5	Податок на прибуток	1,980,000	-	-

Дані додатка ПН до декларації - 2018

Найменування нерезидента Країна реєстрації

Maple Leafs Ireland Ірландія

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди		15 %		-
Роялті	30,000,000	15 %	5 %	1,500,000

Найменування нерезидента Країна реєстрації

Maple Leafs Finance Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти	18,000,000	15 %	5 %	900,000
Дивіденди		15 %		-
Роялті	-	15 %		-

Дані додатка ПН до декларації - 2019

Найменування нерезидента Країна реєстрації

Maple Leafs Ireland Ірландія

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти		15 %		-
Дивіденди		15 %		-
Роялті	40,000,000	15 %	5 %	2,000,000

Найменування нерезидента Країна реєстрації

Maple Leafs Finance

Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти	31,500,000	15 %	5 %	1,575,000
Дивіденди		15 %		-
Роялті	-	15 %		-

Фінансова звітність відповідно до МСФЗ, тис. грн

Баланс

Найменування	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Нематеріальні активи	2,000	3,000	2,800	2,600
Основні засоби	130,000	160,000	350,000	340,000
Запаси	30,000	45,000	55,000	50,000
Дебіторська заборгованість	15,000	25,000	38,000	39,000
Фінансові інвестиції	-	-	-	-
Грошові кошти	2,500	4,000	46,770	5,020
Витрати майбутніх періодів	500	1,000	500	500
Активи	180,000	238,000	493,070	437,120
Статутний капітал	5,000	5,000	5,000	5,000
Нерозподілений прибуток/ Непокритий збиток	(10,000)	37,020	5,020	(59,480)
Власний капітал	(5,000)	42,020	10,020	(54,480)
Забезпечення майбутніх витрат	6,000	10,500	18,000	20,900
Інші довгострокові зобов'язання			270,000	270,000
Поточні зобов'язання перед банками	150,000	150,000	150,000	150,000
Кредиторська заборгованість за товари/послуги	25,000	27,980	39,550	45,000
Кредиторська заборгованість з оплати праці	2,000	3,000	3,500	3,700
Кредиторська заборгованість перед бюджетом	2,000	4,500	2,000	2,000
Кредиторська заборгованість перед акціонерами	-	-	-	-
Зобов'язання	185,000	195,980	483,050	491,600
Разом капіталу та зобов'язань	180,000	238,000	493,070	437,120
Звіт про фінансові результати	-	-	-	-
Найменування		2017	2018	2019

Найменування	2017	2018	2019
Дохід від реалізації	690,000	793,000	830,000
Собівартість	(510,000)	(655,000)	(680,000)
Валовий прибуток	180,000	138,000	150,000
Інші операційні доходи	2,000	2,500	3,000
Адміністративні витрати	(20,000)	(25,000)	(30,000)
Витрати на збут	(85,000)	(90,000)	(95,000)
Інші операційні витрати	(5,000)	(10,000)	(39,000)
Операційний прибуток	72,000	15,500	(11,000)
Інші доходи	500	1,300	2,000
Фінансові витрати	(22,500)	(40,500)	(54,000)
Інші витрати	(1,000)	(8,300)	(1,500)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток/(збиток)	49,000	(32,000)	(64,500)
Витрати з податку на прибуток	(1,980)		
Чистий прибуток/(збиток)	47,020	(32,000)	(64,500)

ТОВ «Мініджет Україна»

Дані податкових декларацій з податку на прибуток

грн

№	Стаття	2016	2017	2018
1	Дохід від будь-якої діяльності, визначений за правилами бухгалтерського обліку	346,000,000	398,400,000	417,200,000
2	Фінансовий результат до оподаткування	2,400,000	(1,200,000)	(1,900,000)
3	Різниці за даними Додатку РІ	(500,000)	(3,800,000)	(5,300,000)
	Сума амортизації в бухгалтерському обліку	2,000,000	2,200,000	2,300,000
	Сума амортизації в податковому обліку	4,000,000	4,500,000	4,600,000
	Сума витрат на створення забезпечень	5,000,000	3,000,000	5,500,000
	Сума використання створених забезпечень	3,500,000	4,500,000	3,500,000
	Сума нарахованих відсотків за кредитами від пов'язаних осіб-нерезидентів	-	-	-
	Податкові збитки минулих періодів	-	-	5,000,000
4	Об'єкт оподаткування	1,900,000	(5,000,000)	(7,200,000)
5	Податок на прибуток	342,000	-	-

Дані додатка ПН до декларації – 2017**Найменування нерезидента Країна реєстрації**

MiniJets Holding

Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти	6,600,000	15 %	0 %	-
Дивіденди		15 %		-
Роялті	13,800,000	15 %	10 %	1,380,000

Дані додатка ПН до декларації – 2018**Найменування нерезидента****Країна реєстрації**

MiniJets Holding

Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти	6,600,000	15 %	0 %	-
Дивіденди		15 %		-
Роялті	15,860,000	15 %	10 %	1,586,000

Дані додатка ПН до декларації – 2019**Найменування нерезидента****Країна реєстрації**

MiniJets Holding

Кіпр

Вид доходів	Сума доходів	Ставка податку згідно з ПКУ	Ставка податку згідно з міжнародним договором	Сума податку
Проценти	6,600,000	15 %	0 %	-
Дивіденди		15 %		-
Роялті	16,600,000	15 %	10 %	1,660,000

Баланс

Найменування	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Нематеріальні активи	450	500	550	550
Основні засоби	8,000	8,400	9,000	8,800
Запаси	50,000	55,000	52,000	54,000
Дебіторська заборгованість	30,000	34,000	39,000	34,000
Фінансові інвестиції		-	-	-
Грошові кошти	11,700	7,458	2,708	4,628
Витрати майбутніх періодів	50	100	100	80
Активи	100,200	105,458	103,358	102,058
Статутний капітал	500	500	500	500
Нерозподілений прибуток/ Непокритий збиток	(1,000)	1,058	(142)	(2,042)
Власний капітал	(500)	1,558	358	(1,542)
Забезпечення майбутніх витрат	4,000	5,500	4,000	12,000
Інші довгострокові зобов'язання	82,500	82,500	82,500	82,500
Поточні зобов'язання перед банками	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість за товари/послуги	13,500	15,000	15,500	8,000
Кредиторська заборгованість з оплати праці	200	300	350	400
Кредиторська заборгованість перед бюджетом	500	600	650	700
Кредиторська заборгованість перед акціонерами	-	-	-	-
Зобов'язання	100,700	103,900	103,000	103,600
Разом капіталу та зобов'язань	100,200	105,458	103,358	102,058
Звіт про фінансові результати	-	-	-	-
Найменування		2017	2018	2019
Дохід від реалізації		345,000	396,500	415,000
Собівартість		(300,000)	(350,000)	(365,000)
Валовий прибуток		45,000	46,500	50,000
Інші операційні доходи		500	600	200
Адміністративні витрати		(25,000)	(27,000)	(30,000)
Витрати на збут		(10,000)	(12,000)	(15,000)
Інші операційні витрати		(1,000)	(1,200)	(1,300)
Операційний прибуток		9,500	6,900	3,900
Інші доходи		500	1,300	2,000
Фінансові витрати		(6,600)	(6,600)	(6,600)
Інші витрати		(1,000)	(2,800)	(1,200)
Фінансовий результат до оподаткування:		2,400	(1,200)	(1,900)
Прибуток/(збиток)				
Витрати з податку на прибуток		(342)		
Чистий прибуток/(збиток)		2,058	(1,200)	(1,900)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Frecknall-Hughes J. Теорія, принципи та управління оподаткуванням: вступ. Лондон: Routledge, 2015. URL: <https://cutt.ly/RdLEye7> (дата звернення: 06.08.2020).
2. Goyal S. P., Mehrotra H. C. Corporate Tax Planning and Management. Assessment Years 2019-20 and 2020-21, 17th Edition. 2019.
3. International collaboration to end tax avoidance. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/> (дата звернення: 06.08.2020).
4. Vinod K. Singhania, Monica Singhania. Corporate Tax Planning and Business Tax Procedures with Case Studies, 2019.
5. Бюджетний кодекс України. Поточна редакція від 04.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 22.07.2020).
6. Державна податкова служба України. Офіційний сайт. URL: <https://www.tax.gov.ua> (дата звернення: 22.08.2020).
7. Дубовик О. Ю. Податковий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посіб. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 248 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7080>
8. Зайцев О. В. Податковий менеджмент: підручник. Суми: Сумський державний університет, 2017. 412 с. (дата звернення: 06.08.2020).
9. Митний кодекс України. Поточна редакція від 19.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 22.07.2020).
10. Податковий кодекс України. Поточна редакція від 01.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 22.07.2020).
11. Податковий менеджмент: курс в Moodle. URL: <https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=1318>
12. Податковий менеджмент: навч. посіб. / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. Київ: Знання, 2008. 525 с. URL: <http://mmlib.net/knigi/menedzhment/kniga-18/>
13. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Закон України. Поточна редакція від 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 22.08.2020).

14. Ткачик Ф. П. Податкове консультування: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 252 с.

15. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

16. Юрчишена Л. В. Податкова система: навч.-метод. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 229 с.

17. Юрчишена Л. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», 2020. 16 с.

18. Юрчишена Л. В. Силабус навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», 2020. 6 с.

Допоміжна література

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

2. Про заставу. Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2654-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>

3. Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2010 р. № 1170. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1170-2010-%D0%BF>

4. Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1235. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1235-2010-%D0%BF>

5. Про затвердження Положення про проведення перевірок стану збереження майна платника податків, яке перебуває у податковій заставі. Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2017 р. № 0858-17. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0858-17>

6. Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість. Наказ Міністерства фінансів України від 16.03.2018 р. № 1456-14. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14>

7. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF>

8. Про затвердження Порядку використання дебіторської заборгованості та / або майна юридичної особи як джерел погашення податкового боргу платника податків та / або відокремленого підрозділу юридичної особи. Наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2017 р. № 585. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0857-17>

9. Про затвердження Порядку направлення контролюючими органами податкових вимог платникам податків. Наказ Міністерства фінансів України від 30.06.2017 р. № 610. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0902-17>

10. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 р. № 577 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>

11. Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок щодо дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи державної податкової служби, платниками податків-фізичними особами. Наказ Міністерства фінансів України від 14.03.2013 р. № 395. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0607-13>

12. Про затвердження Порядку подання повідомлень про відкриття / закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах до контролюючих органів. Наказ Міністерства фінансів України від 18.08.2015 р. № 721. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1058-15>

13. Про затвердження Порядку призначення та звільнення податкового керуючого з визначенням його функцій та повноважень. Наказ Міністерства фінансів України від 25.05.2017 р. № 529. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0786-17>

14. Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків. Затверджено наказом МДЗ України від 10.10.2016 р. № 574. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>

15. Про затвердження Порядку списання безнадійного податкового боргу платників податків. Наказ Міністерства фінансів України від 10.10.2013 р. № 1844-13. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1844-13>

16. Про затвердження Порядку списання безнадійного податкового боргу платників податків. Наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.10.2013 р. № 577. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1844-13>

17. Про затвердження Порядку застосування адміністративного арешту майна платника податків. Наказ Міністерства фінансів України від 30.06.2017 р. № 610. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0948-17>

18. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Наказ Міністерства фінансів України від 09.06.2017 р. № 1415-15. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>

19. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2017 р. № 1298-15. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1298-15>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Дебет-Кредит. Розділ «Консультації». Офіційний сайт. URL: <http://consulting.dtkk.ua>

2. Ліга Бізнес-Інформ. Офіційний сайт. URL: www.liga.net

3. Нормативні акти України. Офіційний сайт. URL: www.nau.kiev.ua

4. Податки та бухгалтерський облік. Офіційний сайт. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/>

5. Право України. Офіційний сайт. URL: <https://pravoua.com.ua/ua/>

6. Державна податкова служба України. Офіційний сайт. URL: <https://www.tax.gov.ua>

7. Вісник. Офіційно про податки. URL: <http://www.visnuk.com.ua/>

8. CASERS – веб-платформа для проведення судових змагань та онлайн-хакатонів. URL: <https://casers.org/>

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

*Юрчишена Людмила Вікторівна
Добровольський Олександр Ігорович*

**Методичні рекомендації для самостійної роботи
здобувачів вищої освіти з дисципліни
«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Редактор А. О. Цяпало

Технічний редактор Т. О. Алимова

Підписано до друку 30.12.2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 12,79
Тираж 30 прим. Зам. № 60

Донецький національний університет імені Василя Стуса,
21021, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018 р.